

Aastaraamat 2022

Sisukord

3	Juhatuse esimehe pöördumine
5	Ettevõttest
10	Äritegevus ja tegevusalad
25	Väliskeskkonna mõjud
26	Majanduskeskkond
30	Tegevusraamistik
33	Hoiame keskkonda
36	Arendame tuleviku lahendusi
40	Vastutustundlik ja jätkusuutlik tegutsemine
43	Meie inimesed
46	Juhtimine
51	2022. aasta sündmused
57	Kontaktid

Juhatusese esimehe pöördumine

Hea lugeja!

2022. aasta algas ettevõtte jaoks uue Covid-haigestumiste lainega, halvimal hetkel oli kuni kolmandik meie töötajatest haiguslehel. Kõik see oli väga oluline 24. veebruarini 2022, mil Venemaa alustas sõda Ukraina vastu. Covid muutus sõja humanitaarkatastroofi ja inimliku tragöödia taustal teisejärguliseks ning kadus lõpuks sootuks tähelepanu alt. Sõda seadis meid ümbritseva keskkonna hoopis uue konteksti, testis meie väärtusi, sundis meid kohanduma muutuvate oludega.

Ajalukku läheb 2022 kui sõja-aasta, kuigi seda võiks nimetada ka energiakriisi aastaks või Euroopa tööstuse konkurentsivõime vähendamise poliitika riskide realiseerumise aastaks. Süsiniku-kaubanduse kontrollimatu süsteemi ja elektrituru toimimismehhanismide nõrkused andsid endast märku juba 2021. aasta lõpus, aga realiseerusid täiel mahul sõja mõjul. Kümme korda kasvanud elektrienergia hinnad, tarneahelate probleemid, toorainete plahvatanud hinnad ja inflatsioon löid Eesti majandusse haava, millest taastumine võtab aega.

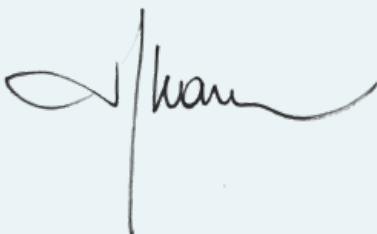
Kiiresti muutuv regulatiivne ja majanduskeskkond on VKG igapäevane reaalsus. Tugev finantsolukord, kiired otsustamisprotsessid, pidev riskide hindamine ja maandamine on olnud meie tugevusteks ning teenisid meid hästi ka 2022. aastal. Toorme ja tarneahelakriisi tipp hetkel suutsime rekonstrueerida Petroter I tehase ning jätkata muutumata kujul kõiki varasemalt planeeritud tegevusi. Samuti alustasime Uus-Kiviõli kaevanduse maa-pealse infrastruktuuri ehitustöödega eesmärgiga tagada aastateks 2025–2028 põlevkivi kaevandamise sujuv üleminek ammenduva varuga Ojamaa kaevandusest.

Kuna töötame kaubabörsil, siis konkurentsivõime seisukohalt on VKG jaoks olulisim lõpptoote madal omahind. Parima tulemuse annab tootmisüksuste stabiilne ja kooskõlastatud toimimine, mille saavutamiseks teeme tugevaid pingutusi. Petroter I tehase rekonstrueerimise järel ootame 2023. aastalt uut tootmisrekordit, misjärel koondame kogu tähelepanu tootmistõrgete vältimisele. Usume, et aastatepikkune kogemus võimaldab meil leida õige tasakaalu töökindlusinvesteeringute tegemiseks.

Strateegilises plaanis lähtub VKG eeldusest, et rohepöörde regulatsioonide karmistumine EL-i tasandil jätkub vaatamata EL-i enda poolt tekitatud energiakriisile. Seetõttu oleme väga ettevaatlikud põlevkivi töötlemisega seotud arendusinvesteeringute tegemisel ning põlevkivi väärindamise kõrvale plaanime aktiivselt uusi arenguvertikaale. Biotoodete tootmine ja jäätmeplasti pürolüüsi projektid on 2023. aastal jõudmas järgmisesse arengufaasi. Lisaks analüüsime laiemalt VKG võimalusi arendada töötlevat tööstust Eestis ja eelkõige Ida-Virumaa tööstusmaastikul.

Strateegiliselt olulise initsiatiivina alustasime 2022. aasta lõpus kontserni restruktureerimist viisil, mis parimal moel võimaldaks finantseerida nii Uus-Kiviõli kaevanduse avamist kui ka uusi CO₂ heitmeta arendusprojekte. Rohepöörde on teinud sisuliselt võimatuks Eestis võõrkapitali kaasamise fossiilse toorme väärindamiseks. Venemaa sõda Ukrainas tegi Eestist agressor-riigi naabri, mis peletas eemale võimalikke investoreid. Seetõttu oleme vastu võtnud otsuse luua endale esindus Lääne-Euroopasse, et olla lähemal nii põlevkiviõli ostuklientidele kui ka laiendada võimalusi kaasata võõrfinantseerijaid.

Majanduses ja ühiskonnas toimuvad muutused väga kiiresti. Juhtkirja kirjutamise hetkeks on Eesti saanud uue valitsuse, Venemaa naftaembargo mõjud on jõudnud Eestisse prahihindade ja raudteetariifide tõusu kaudu, inflatsioon on tõusnud 20%-ni ja majanduslanguseks mõõdetakse 4%. Eelmainitu VKG plaane ei muuda, sest oleme muutusteks hästi valmis. Ootame tootmises rekordilist aastat ja teeme pingutusi, et oma arendusprojektidega tõestada suuremahulise töötleva tööstuse võimalikkust Eestis.

Ahti Asmann

Viru Keemia Grupi juhatuse esimees

Ettevõttest

Kohtla-Järvel asuv Viru Keemia Grupp (VKG) on erakapitalil põhinev Eesti suurim põlevkiviõli tootja, kes jätkab uhkusega 1924. aastal alguse saanud Eesti põlevkivi väärindamise traditsiooni. Erakapitalil põhineb ettevõtte alates aastast 1997, mil erastati RAS Kiviter.

Meie väärtused

- Avatus
- Pühendumus
- Areng

Meid iseloomustab avatus, pühendumus oma tegevusele ning pidev areng. Usume, et iga samm ja tegevus peavad looma suuremat väärtust kõigile – nii meie inimestele, partneritele ja klientidele kui ka kohalikule kogukonnale.

Kontserni strateegilised eesmärgid

1. põlevkivist maksimaalse energia eraldamine,
2. lõpptoodete maksimaalne väärdamine,
3. efektiivsusele suunatud organisatsioonikultuuri edendamine,
4. põlevkiviõlitoodete konkurentsivõimekus

Kontserni strateegiline tööhutusealane eesmärk:

Tööõnnetuste vaba ja turvaline töökeskkond nii omatöötajatele, partneritele kui ka linna elanikele.

Kontserni Viru Keemia Grupi tütarettevõttest tegutseb kolm tootmise valdkonnas ning 5 kontsernisisesest lõpptarbijateni teenuste osutamistega ning üks investeringutega väljastpoolt kontserni põhitegevust.

Tootmine

VKG KAEVANDUSED

Kontserni peamise tooraine ehk põlevkivi kaevandamine

VKG OIL

Põlevkiviõli ja peenkeemiatoodete tootmine

VKG ENERGIA

Soojus- ja elektrienergia tootmine

Teenused

VKG SOOJUS*

Soojusenergia jaotus ja müük

VKG ELEKTRIVÕRGUD

Elektrienergia jaotus ja müük

VKG LOGISTIKA

Auto- ja raudteetranspordi logistika-teenused

VIRU RMT

Remondi- ja montaažiteenused

VKG INVEST

Investeeringud väljaspoolt kontserni põhitegevust

VIRU KEEMIA GRUPP

Tugiteenused kontserni tütarettevõtetele

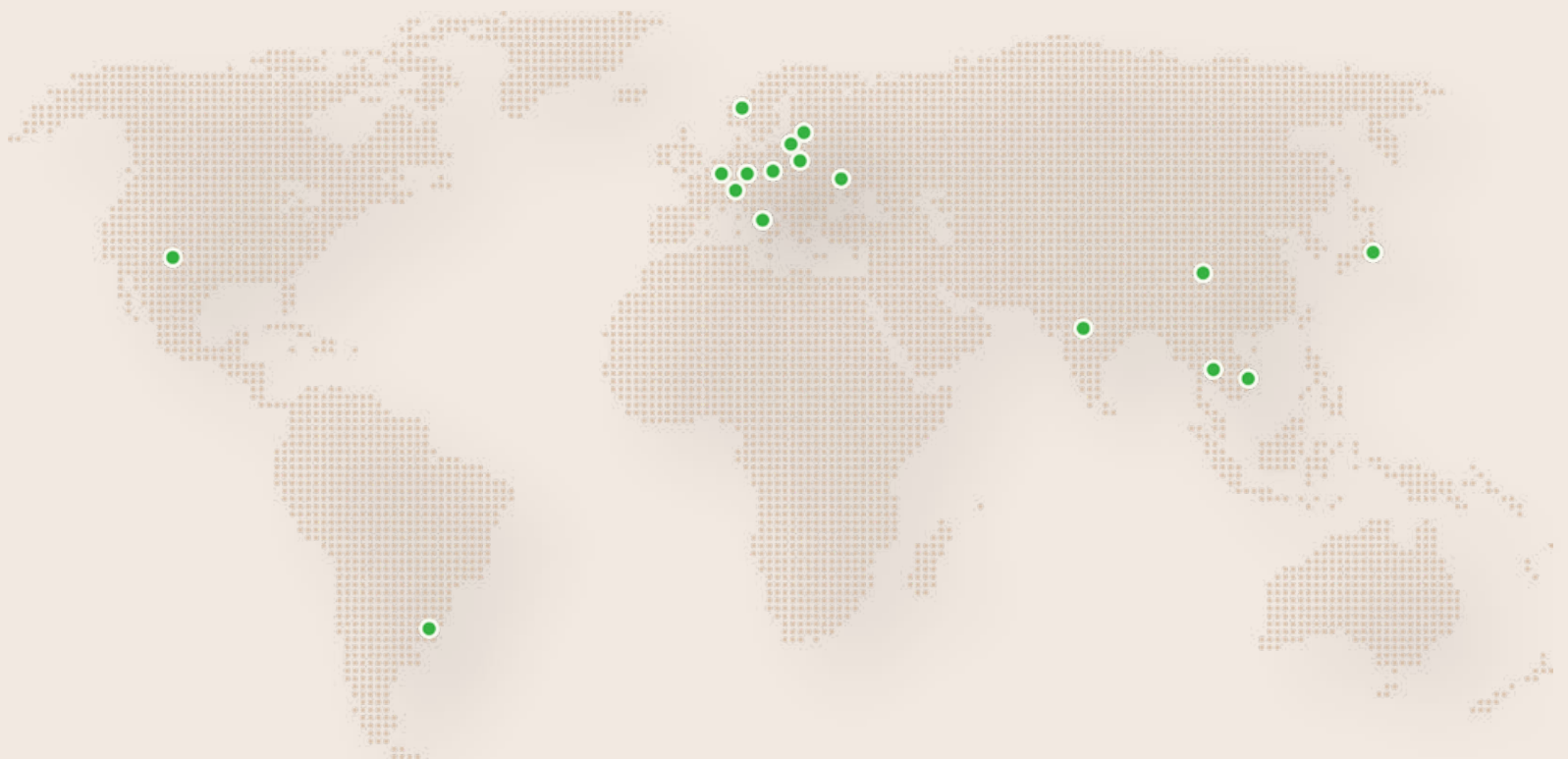
* 2022. aasta oktoobris müüs kontsern VKG Soojuse Gren AS-ile

Meie põhilised tooted ja teenused

- **Merekütused**
- **Kütteõlid kohalike katlamajade jaoks**
- **Elektroodkoks elektroodide tootjate jaoks**
- **Põlevkivi peenkeemiatooted parfümeeria, kosmeetika, tekstiilitööstuse jaoks**
- **Põlevkivigaas soojus- ja elektrienergia tootmiseks**
- **Aur ja konditsioneeritud õhk suurtööstusettevõtete tarbeks**
- **Soojus- ja elektrienergia tootmine, ülekanne ja müük majapidamistele ja ettevõtetele**
- **Masinate ja seadmete remont, montaaž ja rent**
- **Konsultatsiooniteenused põlevkivi töötlemistehnoloogia vallas**

Kontserni toodete müügigeograafia

- Belgia
- Eesti
- Hiina
- India
- Itaalia
- Jaapan
- Läti
- Leedu
- Norra
- Poola
- Saksamaa
- Šveitsi
- Tai
- Ukraina
- USA
- Vietnam
- Uruguay

2022. aasta numbrites

4 270 000

tonni töödeldud põlevkivi

↓ -6%

571 762

tonni kaubapõlevkiviõli

↓ -5%

2 117

tonni peenkeemia- ja fenooltooteid

↓ -1%

854

GWh soojus- ja elektrienergiat

↓ -11%

Äritegevus ja tegevusalad

VKG jaoks olid 2022. aasta peamised märksõnad muudatused kontserni struktuuris ja töökorralduses ning Petroter I õlitechase rekonstrueerimine. Kogu tootmistegevus liikus ümberkorralduste tulemusena uue jagunemise käigus tekkinud ettevõtte alla.

Uus VKG põlevkiviõlitoodete tootmisega seotud põhivarasid enam ei oma vaid rendib neid pikaajalise lepingu alusel seotud ettevõttelt Kirde Varad AS. Tulenevalt IFRS 16 nõuetest raporteerib VKG pikaajalisi rendikohustusi siiski põhivaradena. Lisaks on 31.12.2022 seisuga jätkuvalt VKG omanduses põlevkivi kaevandamisega seotud varad. Kuigi turutingimused olid 2022 teisel poolaastal jätkuvalt soodsad, siis ei õnnestunud neid

täies ulatuses ära kasutada, sest enamus teisest poolaastast Petroter I tehas seisis kapitaalremondi tõttu.

VKG põhitegevus jaguneb kolmeks suuremaks etapiks protsessi ahelas: põlevkivi kaevandamine, põlevkiviõlitoodete tootmine ja energia tootmine. Lisaks kuulub kontserni kaks teenusettevõtet, mis osutavad logistika ja remonditeenuseid peamiselt teistele kontserni ettevõtetele.

Tegevusalad

Meie eesmärk ja üks oluline järjepidev põhimõte on põlevkivitööstuse väärtusahela maksimaalne väärdamine ning pikendamine. VKG tänane väärtusahel on pikim Eestis ning üks pikematest maailmas.

Põlevkivi kui õlitootmise toorme maksimaalseks väärdamiseks tegutseme lisaks põhitegevusele ka järgmistes valdkondades:

- **põlevkivi kaevandamine;**
- **põlevkivi peenkemikaalide tootmine ja müük;**
- **soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük;**
- **elektriseadmestike ja -võrkude projekteerimine, ehitus ja remont;**
- **tehnoloogiliste seadmete valmistamine, montaaž, remont ja hooldus.**

Põlevkivi kaevandamine

Põlevkivi kaevandame Ojamaa kaevanduses, mis 2024. aastal tähistab oma juba 15. juubelit. Kuna põlevkivikiht asub maardlas enam kui 30 meetri sügavusel, rakendatakse Ojamaal põlevkivi tootmisel allmaakaevandamist.

Ojamaa kaevandus jätkas 2022. aastal oma tavapäraselt tööd kaevandades aasta jooksul kokku 4,25 miljonit tonni kaubapõlevkivi, mis oli 0,14 miljoni tonni ehk 3% võrra vähem kui aasta varem. Väiksema toodangu peamiseks põhjuseks oli aasta algul lahvatanud COVID-19 juhtumite kiire levik, mille tulemusena oli tipp hetkel pea kolmandik ettevõtte töötajatest korruga haiguslehel. Lisaks mõjutasid ettevõtte tegevust pidev sisendite hinnatõus ja suurenenud konkurents töajõule seoses

Eesti Energia kaevandamisvõimsuste kasvatamisega. Uue projektina oli fookuses Uus-Kiviõli kaevanduse avamine, millesse investeeriti aasta jooksul ligi kaks miljonit eurot. Järgnevatel aastatel kasvab selle projekti intensiivsus ja investeeringute maht oluliselt, et tagada võimalikult sujuv ja efektiivne üleminek Ojamaa kaevandusest Uus-Kiviõli kaevandusse.

OJAMAA TOOTMISMAHUD

2020

4,14

miljonit tonni kaubapõlevkivi

2021

4,39

miljonit tonni kaubapõlevkivi

2022

4,25

miljonit tonni kaubapõlevkivi

OJAMAA KAEVANDUS NUMBRITES

500

töötajat

23,7 km²

pindala

4,5

miljonit tonni kaubapõlevkivi
aastast tootmisvõimekust

150

ratastel tehnika ühikut

27 km

konveiereid

81

aukaevurit

Tooraine kättesaadavus

Põlevkivi ressursi kättesaadavust hindab VKG nii lühiajalises plaanis ehk varustatus täna kui ka pikaajalises plaanis ehk varustatus tulevikus.

VARUSTATUS TÄNA

VKG põlevkivi vajadus kõiki õlitootmisvõimsusi arvestades on kokku 4,1 miljonit tonni geoloogilist varu aastas (s.o 5,1 miljonit tonni kaubakivi). VKG-le väljastatud kaeveload võimaldavad Ojamaa kaevandusest kaevandada 2,77 miljonit tonni geoloogilist varu (3,5 miljonit tonni kaubakivi) ja kui teised turuosalised oma lubatud kaevemahte täies mahus ei kasuta, siis „tagantjärele kaevandamise mehhanismi“ kaudu on võimalik kaevemahte Ojamaal suurendada kuni 3,5 miljoni tonnini (kaubakivi 4,35 miljonit tonni). See tähendab, et puuduoleva 750 000 tonni kaubakivi ostmiseks (s.o 15% kogu VKG põlevkivi vajadusest) peab VKG saavutama kokkulepped teiste turuosalistega.

2022. aastal jätkus põlevkivi ostmise koostöö Kiviõli Keemiatööstusega. Eesti suurima põlevkivi kaevandaja Eesti Energiaga ei ole 2020. aastal COVID-19 kriisi tõttu peatatud koostööd õnnestunud jätkuvalt taastada. Kuigi 2021. aastal sai VKG jaoks positiivse lahenduse pikalt kestnud vaidlus Eesti Energia müüdüd põlevkivi ebaõiglaselt kõrge hinna üle, siis jätkuvalt on koostöö peamiseks takistuseks just erinev arusaam põlevkivi õiglasest hinnast. Seetõttu on üks kolmest Kiviter õlitesest jätkuvalt konserveeritud ja ootab aega kui ehk Uus-Kiviõli kaevanduse avamise järel suudab VKG ka seda tootmisvõimsust ise toormega varustada.

VARUSTATUS TULEVIKUS

Arvestades VKG kaevemahtusid ja hinnates Ojamaa kaevandusest kättesaadavat ressursi, siis tõenäoliselt ammendub Ojamaa kaevandus 2028. aastaks. Toormega varustatuse tagamiseks alustas VKG juba 2022. aastal aktiivset investeerimist Uus-Kiviõli kaevanduse avamiseks, sest sujuv üleminek ühest kaevandusest teise nõuab pikka planeerimist ja ranget plaanidest kinnipidamist. Kuigi hea naabri Eesti Energiaga on saavutatud kokkulepped, et kuni uue keskkonnamõtjude hinnangu eduka lõpuleviimiseni saab VKG kasutada Uus-Kiviõlis Eesti Energiale eraldatud kaevemäärasid, siis jätkuvalt valitseb risk, et kaevemäärade tõstmise ebaõnnestumisel võib VKG varustatus toormega sattuda ohtu, kui Eesti Energia peaks otsustama tulla Uus-Kiviõlisse kaevandama VKG-ga samal ajal. Selle riski maandamiseks teeb VKG aktiivselt tööd, sest eraettevõtte ei saa teha 100 miljoni eurost investeeringut ilma lepingulise kindlusega, et avatavast kaevandusest ka piisavas mahus kivi saadakse kaevandada.

Uus-Kiviõli kaevandus peaks tagama kontserni põlevkiviga varustatuse kuni aastani 2038. Keskkonna säästust lähtuvalt on Uus-Kiviõli kaevandus ainuõige lahendus, sest antud kaevaväli on Kohtla-Järvel olevate põlevkiviõlitesest suhtes logistiliselt parimas asukohas ning võimaldab maksimaalselt ära kasutada olemasolevat infrastruktuuri. Ojamaa kaevanduse juures asuv põlevkivi rikastusvabrik suudab tagada ka uuel kaevaväljalt saadava toorme töötlemise ning puudub vajadus täiendavateks maapealseteks ehitustöödeks ja looduse häiringuteks.

Viru Keemia Grupi peamine toodang on põlevkiviõli, mida saadakse põlevkivi ümbertöötamisel.

Põlevkiviõli kasutatakse selle madala väävlisisalduse, väiksema viskoossuse ja madala hangumispunkti tõttu peamiselt raske kütteõli omaduste parandamiseks sh laevakütuste lisandina, keemiatööstuse toorainena ning katelde ja tööstuslike ahju- de kütteks. Kuigi suurem osa toodangust eksporditakse, leiab põlevkiviõli ka kohalikku kasutust kuivatites, asfalditehastes ning tööstuslikes ja väikekateldes.

Põlevkivikütteõli toodame kahel tehnoloogial – Petroter ja Kiviter. VKG Kohtla-Järve tootmisterritooriumil asub kolm põlevkiviõli tehast, mis töötavad Petroter-tehnoloogial: Petroter I (2009), Petroter II (2014) ja Petroter III (2015); ning kaks Kiviteri põlevkiviõli vabrikut. Viie tootmisüksuse summaarne töötlemise võimsus on ligi 5 miljonit tonni põlevkivi aastas, millest 70% on Petroteri tehaste osakaal.

2022. aastal töötas kontsern ümber 4,27 miljonit tonni põlevkivi, mis on 5,8% vähem kui aasta varem. Põlevkivi töötlemise maht

vähenes peamiselt Petroter I tehaste rekonstrueerimise tõttu, aga oli ka teisi erakorralisi takistusi, mis vähendasid senist kõrget töökindlust. Kuigi taaskord suudeti õlitoodete väljatulekut ümbertöödeldud põlevkivi tonni kohta parandada, siis selle mõju jäi tagasihoidlikuks ja võrreldes aasta varasemaga vähenes õlitoodete toodang 5,7% võrra 583 000 tonnini. 2023. aastal oodatakse tootmise olulist kasvu peamiselt Petroter I töökindluse paranemise arvelt.

Vedelkütuste hinnad kerkisid sõja algusest tarnete ebakindluse ja teadmatusel suveks ligi 50%, teatud rahunemine toimus tänu eeldatavale III ja IV kvartali majanduslangusele suurimates tootismaades (Hiina, USA, India). Aasta lõpu seisuga fikseerus ICE Brent isegi mõnevõrra madalamal tasemel kui 2021.aasta lõpus.

Aasta suurprojekt: Petroter I ulatuslik rekonstrueerimine

Viru Keemia Grupi esimene Petroter-tehnoloogial töötav põlevkiviõlitehas käivitati 2009. aastal. Petroter I tehas on oma tegevusaja jooksul töödeldud 10 miljonit tonni põlevkivi ja tootnud üle 1 miljoni tonni valmis põlevkiviõli. 2021. aastal algasid aktiivsed ettevalmistused Petroter I tehase suuremahuliseks rekonstrueerimiseks ning rekonstrueerimistöödega alustati 17. juunil ning taaskäivitati 11. novembril. Töid teostati paralleelselt Petroter I erinevates jaoskondades, kaasatud oli üle 30 alltöövõtja nii Eestist kui ka välismaalt.

Lõhna heide korstnast
väheneb üle

10

korra

CO heide korstnast
väheneb üle

10

korra

Tolmu heide korstnast
väheneb üle

80%

Toodangu kasv

13%

Projektis osales

525

inimest väljastpoolt
kontserni

Investeeringu maht

20

miljonit eurot

Tehtud tööd

- Katel-utilisaatori vahetus
- Reaktori renoveerimine
- Elektrifiltri vahetus
- Automaatika uuendus
- Erinevate protsessi sõlmede töökindluse tõstmine

Ajakava

- Planeeritud 150 päeva
- Teostus 143 päeva

Kontserni põlevkiviõli toodang

tonnides

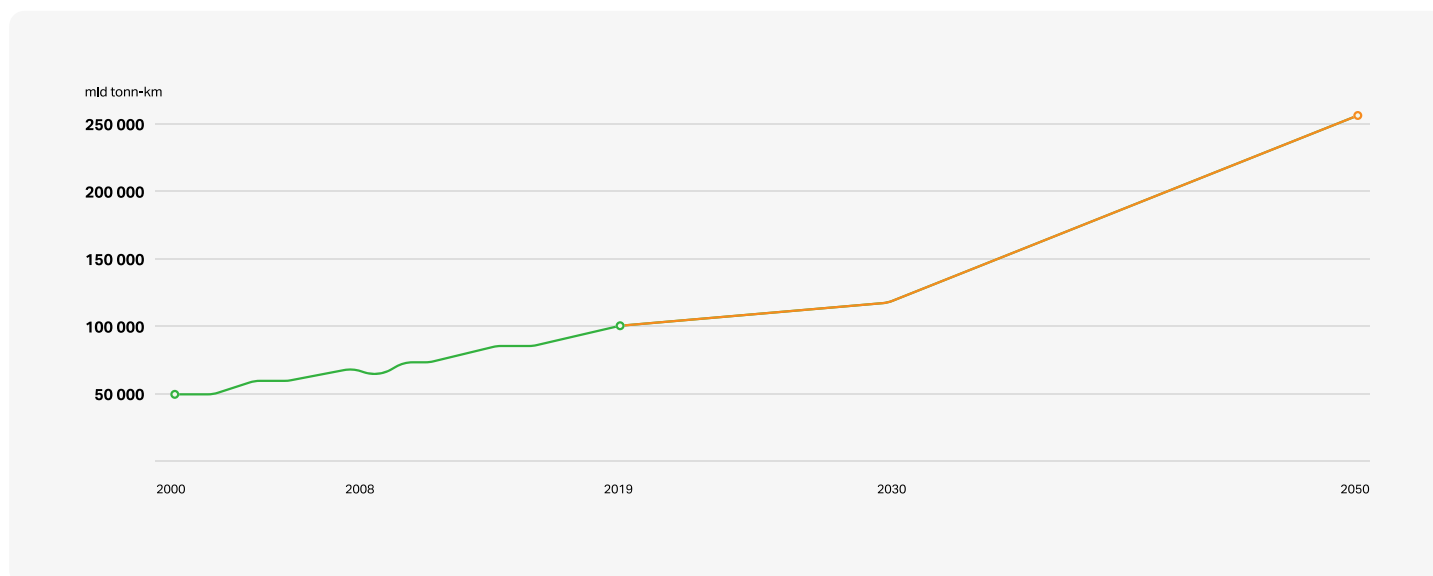

Laevakütuste turg täna: laevanduse veomahud on kasvavas trendis

Laevandus on maailma tänase majandusstruktuuri selgroog – üle 80% kaubavahetusest toimub meritsi. Seoses globaalse majanduskasvu, maailma elanikkonna kasvu ning järjest intensiivsemaks muutuva rahvusvahelistumisega on viimase kahe kümnendi jooksul tõusnud märgatavalt ka kaubavahetuse maht merel. Kui 2000ndal aastal veeti merel 6 mld tonni kaupa, siis 2018ndaks aastaks oli maht tõusnud pea kaks korda – 11 mld tonnini (UNCTAD 2019, 72). Samas veetakse kaupa pikemate vahemaade taha ning tonnkilomeetrites on samal perioodil vedude maht suurenenud veidi üle kahe korra – 48 000 mld tonn-kilomeetrit 98 000 mld tonn-kilomeetrit (UNCTAD 2020, 6). Meretranspordi geograafia on samuti laienenud ja viimase 20 aastaga on märkimisväärselt suurenenud arenguriikide roll

maailma merekaubavahetuses. Kui 2000ndal aastal olid arenguriigid 30% kaupade sihtriigiks, siis 2018ndaks aastaks oli see osakaal juba 64%, samal perioodil on arenguriigid olnud stabiilselt 60% kaupade lähteriigiks.

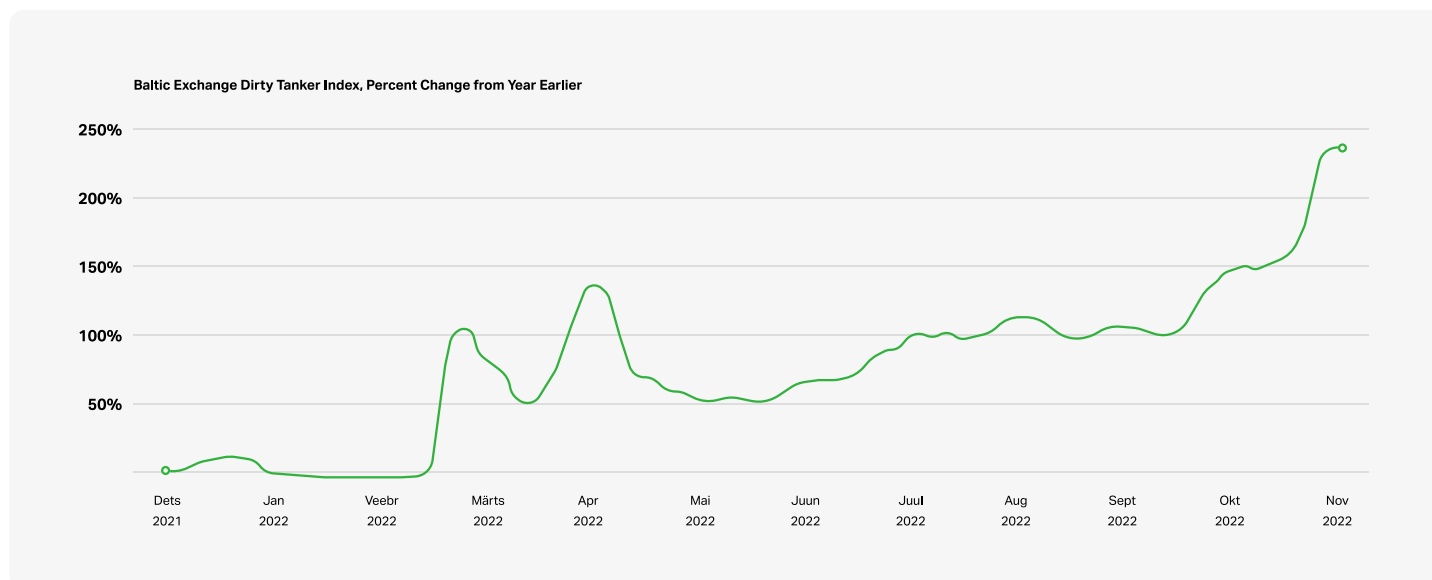
80% laevandussektori kütusetarbimisest tuleneb rahvusvahelisest kaubavahetusest, mis tegi märkimisväärse tõuse energiatõhususes – veetud tonni kohta on KHG emissioon 32% väiksem, kui aastal 2000. Täna seilab merel üle 120 000 laeva, mille kandevõime ületab 100 tonni. 90% laevadest on kauba-aevad keskmise elueaga 21 aastat. Mis omaette tähendab, et igasugused tehnoloogilised uuendused nõuavad aega.

Allikad: United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), 2020. Review of Maritime Transport 2019. International Transport Forum, OECD (ITF&OECD), 2019. Transport Outlook 2019

Läänemere laevatranspordi hind kasvas aastaga 243% võrra

- Kütuste tarnete veomahud on taastunud pandeemiaeelsele tasemele ja kasvavad edasi.
- Suurte toornaftat vedavate nn dirty tankerite rendihinnad ületavad 100 000 USD ja laevaomanike kasumid on suurenenud 2-3 korda.
- Vene sanktsioonid - nii Venemaa vastased, kui Venemaa enese poolt kehtestatud vastusanktsioonid - sunnivad Euroopa riike ostma kütuseid kaugemalt, mis kergitas laevade rendihindasid.
- Prognosijärgselt põhjustavad tarnemarsruutide muudatused naftatankerite nõudluse tasemeni, mida pole nähtud kolmkümmend aastat.

Allikad: Portaaliid U.S Global Investors ja RigZone

Põlevkiviõlist peab saama üks paljudest alternatiividest

Kui me soovime sellel kümnendil Venemaa energiat asendades kodumaist põlevkiviõli rohkem kasutada, siis peab muutma eu-rodirektiive. Kui tahame käesoleval talvel (siin on mõeldud 2022. – 2023. kütteperiood) olla valmis senisest enam põlevkiviõli tarbima, siis peab riik andma nii ettevõtjatele kui ka Keskkonnaametile selge sõnumi, millistel juhtudel on põlevkiviõli kasutamine aktsepteeritud. Signaal peab olema piisavalt selge ja õiguskindlust andev, et ettevõtjad teostaksid vajalikud investeeringud ning võtaksid ette tee vastavate lubade taotlemiseks. Näiteks põleti tellimine Saksamaalt võib võtta kuni kolm kuud. Kindlasti peab riik juba ette tagama ka Keskkonnaametile täiendava inimressursi menetluste kiirendamiseks. Kui kriis on käes, siis on selleks kõige juba hilja.

Suurem selgus on vajalik ka kohalikele õlitootjatele. Maailmaturul on põlevkiviõli nõutud kaup ning ukse taga on järjekord välisklientidest, kes on valmis kogu kauba koheselt ära ostma. Kas ja mis mahus vajab õli koduturg, on täna ebaselge. Selge on see, et kaupa lihtsalt lattu ei toodeta ning kaheteistkümnendal tunnil esitatud ostusoov võib jääda talvel rahuldamata.

Saksamaal on võimul rohelised ning isegi nemad mõistavad vajadust taaskäivitada sõejaamad, sest muud energiat lihtsalt ei ole. Loodan, et ka Eesti saab üle valehübist ning loob paremad tingimused ettevõtjatele meie endi riigis toodetud energia kasutusele võtmiseks.

Ahti Asmann

Viru Keemia Grupi juhatuse esimees

VKG põlevkiviõli tootmine vastab parimale võimalikule tehnikale ning sellega seotult on tagatud ka tootmistegevuse kõrgetasemeline keskkonnakaitse

Tööstuse käitistele kohalduvad õhku, pinnasesse ja vette paisatud saasteainete ja jäätmetekke keskkonnanõuded nähakse ette tööstusheite direktiivi (2010/75/EL) raamistikuga (edaspidi THD). Eestis on THD üle võetud tööstusheite seadusega (edaspidi THS). THS ja sellega seotud aktid reguleerivad detailsemalt parima võimaliku tehnika (edaspidi PVT) süsteemi ning sellekohast keskkonnakomplekslubade väljastamist.

PVT-de süsteem tähendab lihtsustatult, et tööstuse käitised jaotatakse tehnoloogiliselt võrreldavatesse gruppidesse ja keskkonnanõuded seatakse grupi eesrindlikumate järgi. Selline lähenemine võimaldab võrrelda vaid tehnoloogiliselt sarnast tööstust. EL-is vaid Eestis asuv põlevkiviõli tööstus moodustab loogiliselt täiesti eraldiseisva grupi. Seega kui nt maagaasi põletamist on käsitletud üleeuroopalise PVT järelduste dokumendiga, mis uttegaasile ei kohaldu, siis on uttegaasi põletamise osas võetud THD raamistikus vastu siseriiklikud PVT järeldused. Nii kohalduvad põlevkiviõli tööstusele kaks kehtivat Eesti PVT järeldust:

1. põlevkiviõli tootmise PVT järeldused;
2. põlevkivi energeetilise kasutuse PVT järeldused.

Käitisele väljastatud keskkonnakompleksluba sisaldab kõiki olulisi keskkonnaga seotud elemente sh õhku, vette ja pinnasesse emiteeritavaid saasteaineid, müra ja riskide minimeerimist, materjali- ning energiaefektiivsuse nõudeid, mis kõik seatakse lähtuvalt PVT järeldustest. Seega on THS-i kohaselt kehtivate PVT-de alusel VKG käitistele väljastatud keskkonnakomplekslood riigi kvaliteedimärk sellest, et VKG tootmistegevus vastab kõrgetasemelise keskkonnakaitse nõuetele. Selle üle võivad kõik VKG töötajad uhked olla.

VKG käitised on kõrgetasemelist keskkonnakaitset võimaldavalt tegutsenud rohkem kui 25 aastat, sealjuures 12 aastat THD raamistikus ja PVT-de alusel ning teinud PVTga kooskõlaliselt pikaajalise tasuvusega investeeringuid. Seega on VKG teadlikult valinud tehnoloogilised protsessid ja lahendused, mille kasutuselevõtmisel on võimalik täita keskkonnanõudeid tasemel, mis on PVT-dele tuginevalt tunnustatud tehniliselt ja majanduslikult realistlikeks. Senine PVT-del tuginev süsteem on end kõrgetasemelise keskkonnakaitse tagamisel õigustanud ja senise praktikaga on põhjendatud jätkata.

2022. aasta suvel avalikustas Euroopa Komisjon THD muutmise eelnõu, millega tehakse muuhulgas põhimõtteline

ettepanek osaliselt kaugeneda seni kehtinud põhimõtetest universaalsema lähenemise kasuks.

Kindlasti ei tohi THD põhimõtete muutumine tuua kaasa olukorda, kus ettevõtetele soovitakse hakata kohaldama põlevkiviõli tööstusele kohalduvate PVT järelduste väliseid karmimaid nõudmisi. Nt põlevkiviõli tööstusele mõne teise tööstusharu normide kohaldamine võib viia olukorrani, kus puuduvad tehniliselt ja majanduslikult realistlikud lahendused selliste põhjendamatute nõuete täitmiseks.

Kuna põlevkiviõli tööstus on strateegiliselt riigile maavara vääringajana jätkuvalt oluline riigi tuluallikas ja põlevkiviõli tööstus on oluline elektri- ja soojusenergia pakkuja ning Ida-Virumaa sotsiaalse stabiilsuse garanteerija, on riigil THD poliitika kujundamisel vaja seista sõnapidavalt põlevkiviõli tööstusele pikaajalise tasuvusajaga investeeringute tegemist toetava õigusruumi eest.

VKG ootus riigile on, et:

- riik koostab põlevkiviõli tööstust puudutavad THD põhimõtete muutmise seisukohad ja kaitseb neid edukalt viisil, et põlevkiviõli tööstust ei koormataks PVT-de väliselt täiendavate kohustustega.
- riik töötab põlevkiviõli tööstusele kohalduvate PVT järeldused jätkuvalt välja selliselt, et otsitaks tehnoloogiliselt realistlikke ja majanduslikult põhjendatud lahendusi, mis arvestades saadavat keskkonnakasutust, on mõistlikud.
- riik tunnustab, et THD põhimõtete muutmine kannab Eesti tööstusettevõtete jätkusuutlikkuse osas olulisi riske, mis avalduvad pikaajalise mõjuna nii majandus- ja sotsiaalarengus kui ka riigi maksutuluses, ning peab vajalikuks selliste riskide teadvustamiseks ja maandamiseks ning sobiva lahenduse leidmiseks koostada THD eelnõu mõjuanalüüs koostöös keskkonnaministeeriumi, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, rahandusministeeriumi ja ettevõtlusorganisatsioonidega.

THD põhimõtteks peab jääma erinevates tööstuse valdkondades PVT järeldustele tuginevalt investeeringute suunamine tehnoloogiatesse, mille elluviimine on saadavat keskkonnakasutust arvestades mõistlik, tehniliselt ja majanduslikult realistlik. Seega peab ka põlevkiviõli tööstuse käsitlus THD raamides erisusena säilima ning põlevkiviõli tööstuse arengut võimaldama.

Viljar Kirikal

Viru Keemia Grupi regulaatorsuhetejuht

Põlevkivikeemia

Lisaks õlitoodetele toodab VKG ka põlevkivi peenkeemia-tooteid. Orgaanilisest osast toodetakse väga kalleid suure puhtusastmega üle 99% kemikaale, mis lähevad nii kosmeetikasse, farmaatsiasse, autokummitööstusesse kui ka elektroonikasse. Lõppkasutajate hulgas on sellised nimekad firmad nagu Schwarzkopf, Lexus, Samsung.

Kokku toodeti 2022. aastal 2 117 tonni peenkeemia- ja fenooltooteid. Täna kasutusel oleva tehnoloogia puhul toimib põlevkivi peenkeemia tootmine Kiviter tehaste protsessi jääkaaine – fenoolvee ümbertöötlemisel. LG.

Fenooltoodete müügil jätkasime 2021. aastal saavutatud positsioonidel, täitsime pikki tarnelepinguid ning sõlmisime ka uusi. Peamine kaubavoog liigub endiselt Aasia suunas. Peenkeemia

portfellis olevatest toodetest annab peamise müüginahu 2-metüülresortsiin. Fenooltoodangut, Rezoli, Honeyoli ja puhtaid resortsiine realiseeritakse peamiselt ekspordiks keemiatööstuse ettevõtetele. Sihtturud on Hiina, Suurbritannia, India, Itaalia, Saksamaa ja USA.

Rohkem infot peenkeemiatoodete kohta leiad:

www.finechem.eu

Saja-aastane kogemus põlevkivi väärindamises on õpetanud meid saada põlevkivist palju enam kui lihtsalt õli. Põlevkivi väärindamine käib VKG-s õli, elektrienergia ja soojuse koostootmisel, mis on keskkonnasäästlikem ja majanduslikult efektiivseim viis maavara kasutuseks.

Õlitootmise protsessis tekkivad põlevkivigaasid, mis ei kondenseeru õlideks, kasutatakse ära soojuse, auru ja elektri tootmiseks. Soojusenergiat edastatakse kohaliku keskküttevõrku, auru müüakse naabruses asuvatele tootmisettevõtetele ja oma tarbimisest üle jääv elekter müüakse VKG Elektrivõrkudele või börsile. Lisaks kasutame põlevkivigaase ka lubjatehases, mille toodangut tarbivad meie enda väävlipüüdjad suitsugaaside puhastamiseks. Selline tootmisahel tagab põlevkivis sisalduva energia maksimaalselt efektiivse ja keskkonnasäästliku kasutuse.

2022. aastal vähenes elektrienergia toodang 11% võrra, 364 GWh-ni. Selle põhjuseks oli põlevkivi ümbertöötamise langetamisega kaasnenud väiksem sisendenergia kogus. VKG Energia elektritoodang moodustas 2022. aastal 4,2% kogu Eestis toodetud elektrist ja 3,8% kogu Eestis tarbitud elektrist.

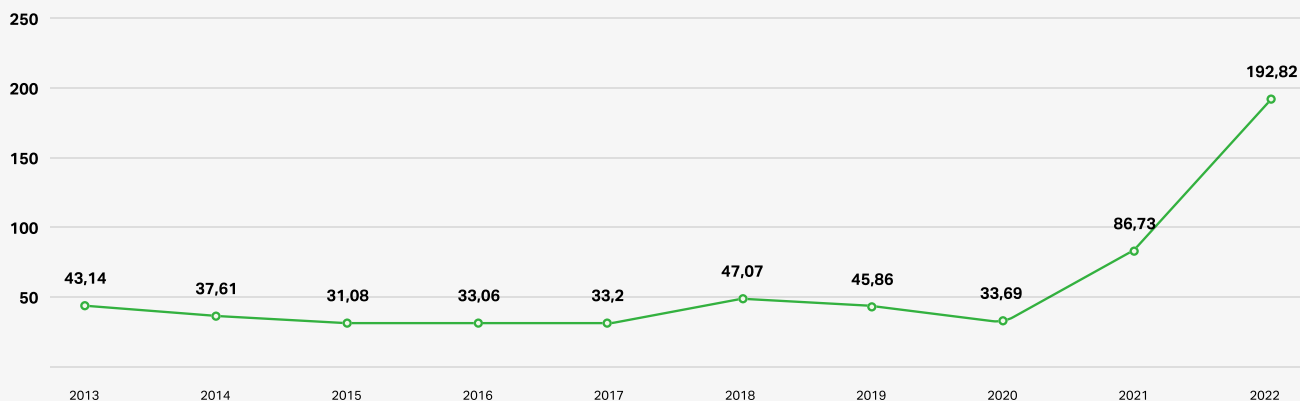
2022. aasta keskmine elektrienergia hind börsil NPS EE tõusis võrreldes eelneva aastaga 122% võrra. VKG Energia OÜ kes-

kmine elektrienergia müügihind 2022. aastal oli 136,18 EUR/MWh (2021. aastal 67,08 EUR/MWh), hind tõusis aastaga 103% võrra. Elektrienergia müügist 52% toimus fikseeritud hinnaga.

Väljastatud soojusenergia kogus langes samas ainult 3,6% võrra 491 GWh-ni, põhjuseks peamiselt aasta varasemaga võrreldes soojem ilm.

Juba aasta alguses pöördus VKG Energia Konkurentsiameti (KA) poole uue soojusenergia müügitariifi kooskõlastamiseks vastavalt varasemalt kokkulepitud meetodikale. Kuna sisendite hinnatõusust tingituna oli toodetava soojusenergia hind pea 40% võrra tõusnud, siis hakkas Konkurentsiamet otsima võimalusi uue tariifi fikseerimise pidurdamiseks. Ligemale aasta kestnud vaidluste tulemusena ei jäänud VKG Energial üle muud kui aktsepteerida KA muudatusi senises meetodikas, millega kaasnevalt 2022. aasta lõpus kinnitatud uus tariif kattis ainult poole aset leidnud kulude tõusust.

Elektrienergia keskmised hinnad Nord Pool Spot Eesti hinnapiirkonnas aastatel 2013 – 2022, EUR/MWh

Energia üle 30 000 kliendile

Elektrienergia müügi ja võrguteenuste osutamise tegeleb kontsernis Kirde-Eestis asuv tütarettevõtte VKG Elektrivõrgud, kelle teeninduspiirkond hõlmab Narvat, Narva-Jõesuud ja Sillamäed.

2022. aastal jaotas ettevõtte elektrienergiat 243,2 GWh. Võrreldes 2021. aastaga langes võrguteenuste maht 4,2%. Tarbimismahud kasvasid mõnevõrra vaid keskpinge klientidel, teistes kliendirühmades mahud langesid. Languse peamiseks põhjusteks olid kõrgetest elektrienergia hindadest tingitud kokkuvõid ja halvenenud majanduslik olukord.

VKG Elektrivõrgud müüb elektrienergiat klientidele üle Eesti sõltumata piirkonnast. Elektrienergia müük toimub hinnapakettide alusel või üldteenuse korras nendele klientidele, kes tarbisid elektrienergiat ilma elektrilepinguta. Vastavalt elektrituruseaduse muudatustele hakkas ettevõtte oktoobrist pakku- ma universaalteenust kodutarbijatele.

2022. aastal müüs ettevõtte elektrienergiat 95,3 GWh. Võrreldes 2021. aastaga langes elektrienergia müügi maht 14,1%. Kuna elektrienergia börsihinnad 2022. aasta jooksul hüppeliselt kasvasid, siis kujunes elektrienergia realiseerimine 2021. aastaga võrreldes oluliselt kõrgemaks.

Ettevõtte kasutab elektrivõrgu arendamisel võimalikult väikse keskkonnamõjuga seadmeid ja keskkonda hoidvaid tööprotsesse. Järjest enam ettevõtte poolt edastatavast elektrienergiast tuleb taastuvatest energiaallikatest ja on toodetud samas võrgupiirkonnas. Klientidele soovitame oma elektritarbimist juhtida, et seeläbi ökoloogilist jalajälge vähendada.

Eriprojektid: alajaamade ehitamisest metallkonstruktsioonide tootmiseni

Kontserni tütarettevõtte Viru RMT on rahvusvahelisel turul tegutsev mitmekülgset oskusteavet koondav inseneritegevuse ja projekti-juhtimise keskus. Mitme aastakümne pikkuse kogemusega ettevõtte pakub remondi- ja montaažiteenuseid ning metallkonstruktsioonide ja metalldetailide tootmist, paigaldamist ja hooldust.

Viru RMT tegevusalad

- **elektritööd laelambist alajaamani;**
- **tehniliste seadmete projekteerimine, tootmine ja paigaldus;**
- **automaatjuhtimissüsteemide projekteerimine, paigaldus ja seadistamine;**
- **kontrollmõõteriistade remont ja kalibreerimine;**
- **tõstetööd ning tõsteseadmete hooldus ja remont;**
- **projektijuhtimine terviklike tehniliste lahenduste teostamiseks.**

Ülevaate tehtud töödest leiad Viru RMT kodulehelt:

www.virurmt.com

2022. aasta suuremad alustatud ja realiseeritud projektid

- Petroter I põlevkiviõli tehase automaatika rekonstrueerimine;
- Gaasi sisseande seade puidutööstuse jaoks, tellijaks Estanc ASile;
- kaadur valumetalli tööstuse jaoks, tellijaks on Elkem Iceland Ltd;
- Konsu pumbajama juhtimissüsteemi moderniseerimine;
- Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimise teine ja kolmas etapp;
- Sillamäe Vanalinna koolimaja elektrivarustuse ehitustööd;
- Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni elektrivarustuse rekonstrueerimise ehitustööd;
- Eleringi alajaamadele elektritoiteseadmete ostmise ja paigaldamine;
- uue alajaama ehitustööd Narvas.
- Rikastusvabriku juhtimissüsteemi uuendamise projekt

Väliskeskkonna mõjud

Põlevkiviõlitoodete tootjana tegutseb VKG valdkonnas, kus ettevõtte käekäik sõltub suuresti väliskeskkonnas toimuvatest arengutest ja seda peamiselt kolmes valdkonnas.

Majanduskeskkond

Põlevkiviõli kui VKG peamine toode konkureerib teiste kütustega globaalselt avatud tooraine turul, kus nõudluse ja pakkumise tasakaal sõltub üldisest majanduskeskkonnast ja olulise turujõuga tootjate otsustest.

Regulatiivne keskkond

Peamiselt Euroopa Liidu, kuid ka Eesti tasemel tehtavad poliitilised otsused on kui tugev vastutuul, mis pärsib VKG konkurentsivõimet võitluses koha eest globaalsel õlitoodete turul.

Tooraine kättesaadavus

Põlevkivi kui VKG peamise tootmis-sisendi kättesaadavus sõltub riiklikest otsustest põlevkivi jaotussüsteemi kujundamisel ja selle järgimisel, kuid konkurentsisis riigi omanduses oleva ettevõttega kalduvad need otsused olema riigiettevõtet soosivad.

Majanduskeskkond

Kui 2022. aasta algas COVID-19 pandeemia jätkuva mõju all, siis teise kvartali alguseks oli see kriis sisuliselt lõppenud. Vaktsiinide levikuga kaasnenud viiruse ohtlikkuse vähenemine võimaldas taastada inimeste vaba liikumise, mis tõi kaasa majandusaktiivsuse kiire tõusu ja aasta teiseks pooleks oli koroonakriis juba unustatud.

Veel enne koroonakriisi täielikku taandumist sai aga alguse uus kriis. Venemaa presidendi otsus alustada Venemaa sissetungi Ukrainasse vallandas täieulatusliku sõja Euroopas, mida oldi suudetud vältida viimased 77 aastat. Järgnenud läänemaailma majandussanktsioonid Venemaale tõid kaasa energia- ja toormehindade järsu tõusu. See omakorda lisas hoogu juba COVID-19 piirangute taandumisel pead tõstnud inflatsioonilainele, mille juurpõhjuseks oli keskpankade agressiivne rahatrükk koroonakriisi leevendamiseks. Olukorra ohjamiseks ei jäänud keskpankadel üle muud kui hakata intresse tõstma. Kui veel märtsi alguses oli USA föderaalreservi intressimäär

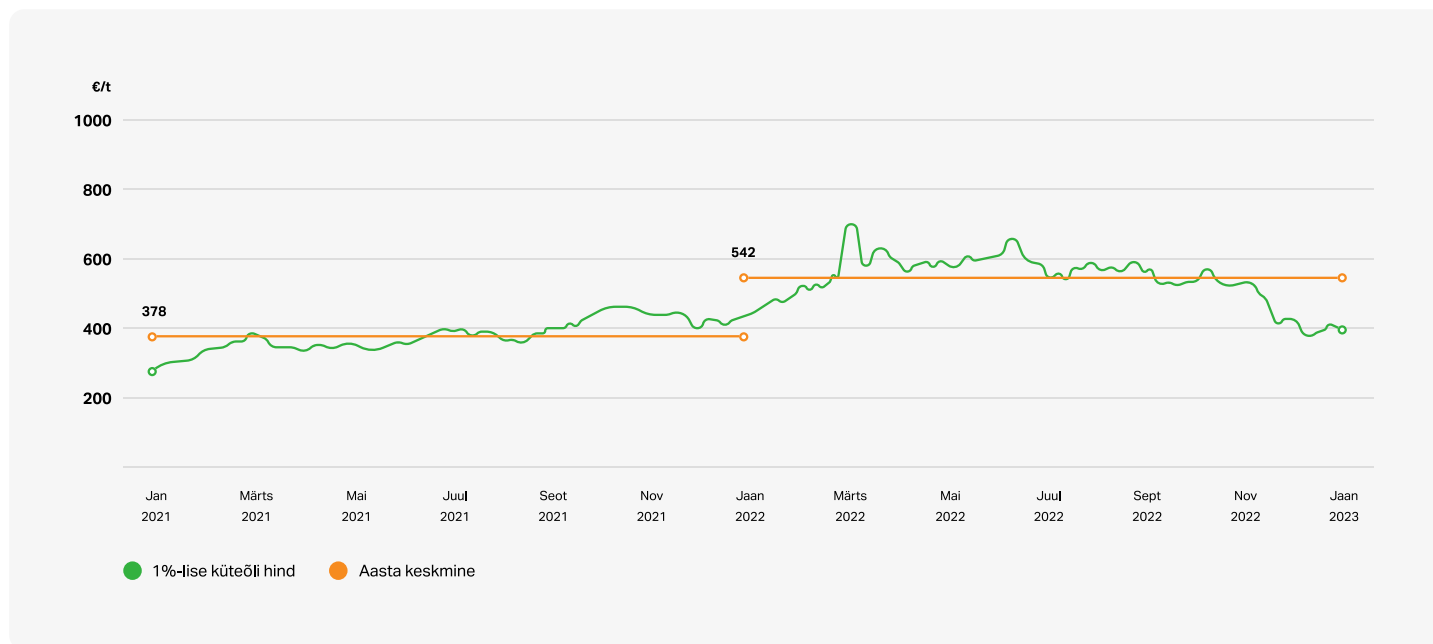
nullilähedane, siis aasta lõpuks oli see tõstetud 4,33 protsendile. Isegi Euroopa Keskpannga hoiustamise baasintress tõsteti üle kümne aastase vahe järel taas plusspoolele ja aasta lõpuks saavutas see 2% taseme, mida viimati nähti 2008. aastal. Rahanduspoliitika karmistamine tõi kaasa majandusaktiivsuse languse, mis peegeldus majanduskasvu pidurdumises. Kui 2021. aastal saavutas Maailmapanga andmetel globaalne majanduskasv viimase 50 aasta kõrgeima taseme 5,9%, siis 2022. aasta majanduskasvuks ennustati 2,9% ja 2023. aastal täiendavat taandumist 1,7% tasemele.

Väike ja avatud Eesti majandus reageerib globaalses majanduses toimuvatele sündmustele kiirelt ja võimendusega. Peamiselt energiakandjate hinnatõusust tulenev üldine hinnatõus kiirenes kuust kuusse ja 2022. aasta keskmiseks tarbijahindade tõusuks kujunes Eestis 19,4%. Selle taustal reaalhindades arvatav sisemajanduse kogutoodang 2022. aastal kahenes 1,3% võrra, kuigi veel aasta varem oli see saavutanud viimase 15 aasta kiireima kasvu 8% tasemel. Koos hindade tõusuga oli kogu aasta tugev surve ka palkade tõusule, mis kasvasid kiireimas tempos alates 2008. aastast, tõustes keskmiselt 8,9% võrra. Kuna palkade tõus jäi 2022. aastal hindade tõusule oluliselt alla, siis Eesti inimeste ostuvõime reaalhindades kahanes. Samas oli see esimene kord viimase 12 aasta jooksul, kus Eesti keskmine palk tõusis aeglasemalt kui tarbijahinnaindeks.

VKG kontserni majandustulemusi mõjutab enim just globaalsel õliturul toimuv. Koroonakriisi taandumise järgselt avanev majandus tõi kaasa nõudluse kasvu jätkumise ka 2022. aastal ja

esimese pooleteist kuuga tõusis Brenti barreli hind 80 dollarilt 93 dollarini. Järgnenud sõda Ukrainas lennutas Brenti hinna märtsi alguseks tasemele 128 dollarit barrel, mis jääb alla vaid 2008. aasta naftamulli tipphetkede 146 dollarile. Äärmiselt volatiilsel turul kõikus nafta hind 100 ja 120 dollari vahel augusti lõpuni, kuid olukorra stabiliseerumine rinnetel ja intressi tõusudega kaasnenud majandusaktiivsuse vähenemine tõid ta aasta lõpuks tagasi aasta alguse tasemele. 2022. aasta keskmiseks hinnaks kujunes 99 \$/bbl, mis on 39% kõrgem kui eelmisel aastal.

VKG müüb enamiku õlitoodangust 1% väävlisisaldusega kütteõli hinna baasilt. Võrreldes Brent toornaftaga on 1% kütteõli turg vähemlikviidne, mistõttu kütteõli hind võib turu pakkumise ja nõudluse vahekorra tõttu liikuda Brentist erinevalt. Kuna õliturg arveldab dollarites, aga VKG kulud on eurodes, siis lisaks mõjutab ettevõtte tulemusi ka dollari ja euro kurss. Seega iseloomustab kontserni tulemusi kõige paremini alltoodud kütteõli hinnakurv.

Allikas: OMJ

Nagu ülaltoodud graafikult näha, tegi ka 1% kütteõli hind sõja algusega korraliku hüppe ja saavutas märtsis oma ajaloo kõrgeima taseme 753 eurot tonni kohta. 2022. aasta keskmiseks kütteõli hinnaks kujunes 542 €/t, mis oli 43% kõrgem kui aasta varem. Brentiga võrreldes oli kütteõli keskmise hinna tõus eu-

rodes isegi suurem, kuna koos sõjaga Euroopas nõrgenes ka euro kurss dollari suhtes. Samas aasta lõpus euro taastus ja sellest oli tingitud ka graafikul nähtav kütteõli hinna suurem kukumine aasta lõpus.

Konsolideeritud kasumiaruanne

Tuhandetes eurodes

	2019	2020	2021	2022
Müügitulu	256 763	207 841	285 523	184 747
Müüdnud toodete kulu	-215 743	-216 077	-275 880	-200 414
BRUTOKASUM	41 020	-8 236	-9 643	-15 667
Turustuskulud	-5 304	-5 548	-5 232	-2 380
Üldhalduskulud	-11 123	-11 179	-12 722	-7 371
Muud äritulud	20 595	40 942	66 283	42 495
Muud ärikulud	-2 140	-1 232	-1 793	-5 133
ÄRIKASUM	43 047	14 748	56 178	11 944
Kokku finantstulud ja -kulud	-6 077	-4 424	-1 860	-6 785
KASUM ENNE TULUMAKSU	36 970	10 324	54 319	5 158
Erakorralised kulud				
Tulumaks	-293	-244	-4 532	-1 099
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	36 677	10 080	49 787	4 059

Investeeringud

VKG konsolideerimisgrupi 2022. aasta investeeringute maht oli kokku 6,5 miljonit eurot, millest 5,5 miljonit eurot olid VKG Kae- vanduste investeeringud, mis on peamiselt seotud ettevõtte töökindluse tagamisega. Kuna õlitoodete ja energia tootmisega seotud varad ei kuulu enam VKG konsolideerimisgruppi, siis ka antud varadega seotud investeeringud ei kajastu VKG aruand- luses.

Enamik 2022. aasta investeeringutest finantseeriti ettevõtte omavahenditest, aga likviidsemate varade soetamisel kasutati ka liisingfinantseeringut. VKG laenukohustuste jagunemine on täpsemalt kirjeldatud raamatupidamisaruande Lisas 9.

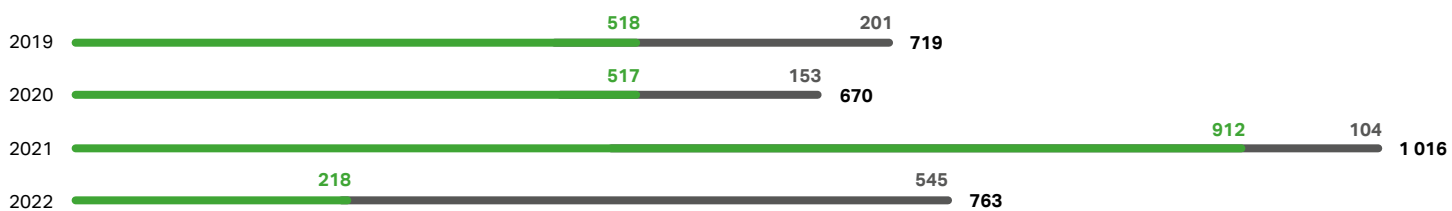
Konsolideeritud bilanss

Tuhandetes eurodes

	2019	2020	2021	2022
VARAD				
Käibevara	149 819	158 937	198 028	337 535
PÕHIVARA	568 980	511 394	811 342	426 292
VARAD KOKKU	718 800	670 331	1 009 370	763 827
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL				
Lühiajalised kohustused kokku	76 640	51 435	76 586	266 478
Pikaajalised kohustused kokku	124 220	102 191	27 333	278 855
KOHUSTUSED KOKKU	200 860	153 626	103 920	545 333
Omakapital kokku	517 940	516 705	905 451	218 494
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	718 800	670 331	1 009 370	763 827

Bilansimaht

Miljonites eurodes

● Omakapital ● Kohustused

Tegevusraamistik

VKG tegevust mõjutavad olulisemad regulatiivsed otsused on peamiselt Euroopa Liidu (EL) kuid ka Eesti tasemel ette võetavad poliitilised algatused, mille ühine eesmärk paistab olevat Euroopas tegutsevate tööstusettevõtete globaalse konkurentsivõime vähendamine ja ümberjagamise suuren-damine. 2022. aasta olulisemad VKG tegevust mõjutavad regulatiivsed arengud on nimetatud allpool.

Euroopa roheline kokkulepe

2019. aasta detsembris vormistas Euroopa Komisjon (EK) Euroopa roheline kokkulepe (ERK), mille eesmärk on poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid meetmeid kasutades saavutada 2050. aastaks Euroopa Liidus kliimanetraalsus. 2020. aasta detsembris leppisid liikmesriikide esindajad kokku ERK kõrgendatud vahe-eesmärgis aastaks 2030, millega võeti poliit-

iline suunis vähendada KHG heidet võrreldes 1990. aastaga senise 40% asemel 55%. Antud eesmärgi täitmiseks vajalike meetmete ja õigusaktide paketti „Eesmärk 55“ esitles EK 2021. aasta juulis. VKG tegevust mõjutavad olulisemad punktid antud kokkuleppes on järgmised:

HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEM (HKS)

Euroopa Liidu rohepoliitika alustalaks on süsiniku emiteerimise maksustamine heitkogustega kauplemise süsteemi kaudu. Selle üleliidulise maksusüsteemi kõige kahjulikum osa on avatus spekulantidele, mis on võimaldanud antud maksumäära eksponentsiaalset kasvu. Kui veel 2020. aasta märtsis oli CO₂ maksumäär 15 eurot tonni eest, siis vähem kui kahe aastaga tõusis see 550% võrra ja lähenes 2022. aasta veebruaris 100 eurole tonni eest. Sõjaga kaasnenud energiakriis seadis Euroopa rohepoliitika hetkeks küsimärgi alla, mistõttu spekulandid ruttasid võetud positsioone likvideerima ja CO₂ maksumäär kukkus märtsi alguses 58 euroni. Euroopa juhtivate poliitikute kinnitus, et energiakriisi põhjuseks ei ole Euroopa rohepoliitika olemus, vaid tõsiasi, et seda poliitikat ei ole piisava agressiivsusega ellu viidud, tõmbas nädalaga CO₂ hinna tagasi 80 euro peale ja augustis, kui Prantsusmaa ja Saksamaa järgmise aasta elektrihinna futuurid hõljusid tasemel 1 000 €/MWh, flirtis

CO₂ tonni hind taas 100 euro piiriga. 2022. aastal maksid Eesti tarbijad ja ettevõtjad põlevkivist toodetud elektrienergia tavapärasest kõrgema hinna kaudu EL-i kassasse üle 540 miljoni euro CO₂-maksu. Ühelt poolt on see kaasa toonud ümberjagatava rahamassi kasvu teatud poliitikate elluviimiseks, kuid teiselt poolt kahjustab see Euroopa tootmisettevõtete konkurentsivõimet ja inimeste heaolu, sest just nende taskust võetakse see raha rohepöörde elluviimiseks. VKG 2022. aasta CO₂-ga seotud kulud olid kokku 10 miljonit eurot. Isegi kui eeldada, et CO₂ maksumäär rohkem ei tõuse, siis CO₂ kulu järgmistel aastatel mitmekordistub tasuta eraldatavate kvootide vähenemise tõttu. Jalajälje vähendamiseks oleks VKG-l võimalik ette võtta teatud investeeringuid, aga kuna CO₂ maksumäära tase on ebaselge, siis valitseb oht, et kasvav CO₂ maksukoorem võib vaatamata vähendatud jalajäljele tegevuse peatada enne kui suudetakse investeeringud tagasi teenida.

CO₂ SIDUMISE EESMÄRKIDE TÕSTMINE

Lisaks emissioonide vähendamisele tehti ettepanek suurendada EL-i metsandus- ja maakasutussektoris (LULUCF) kasvuhoo- negaaside (KHG) netosidumist 2030. aastaks vähemalt 310 miljoni CO₂ ekvivalenttonnini. Eestile on tehtud ettepanek siduda 2030. aastal 434 000 tonni CO₂. Kuidas seda eesmärki saavutada ja kuidas see hakkab mõjutama Eesti metsamajandust on hetkel veel ebaselge. VKG-d puudutab see ettepanek seoses kavandatava biotoodete kompleksi investeerimispro-

jektiga. Kuigi antud tehasega kaasneks tuhandete tonnide CO₂ sidumine valmistatavatesse biotoodetes, mis aitaks täita Eesti LULUCF kohustuse täielikult, siis investeeringu elluviimine oleks võimatu, kui lühiajaliste eesmärkide saavutamiseks aastaks 2030 otsustatakse raiemahte järsult vähendada, sest turul puuduks tooraine naftatoodete asendatavate toodete tootmise varustamiseks.

2022. aastal jätkusid Euroopa Parlamendi, Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjoni läbirääkimised „Eesmärk 55“ paketi osas ja mingeid lõplikke otsuseid esialgu veel ei tehtud. Konkreetseid otsuseid on oodata 2023. aastal. Milline saab olema nende

mõju VKG-le, on esialgu veel raske hinnata, kuid pigem on oodata arenguid, mis kahjustavad Eesti ja kogu Euroopa tööstuse konkurentsivõimet globaalsel turul.

Allikas: Refinitiv Eikon

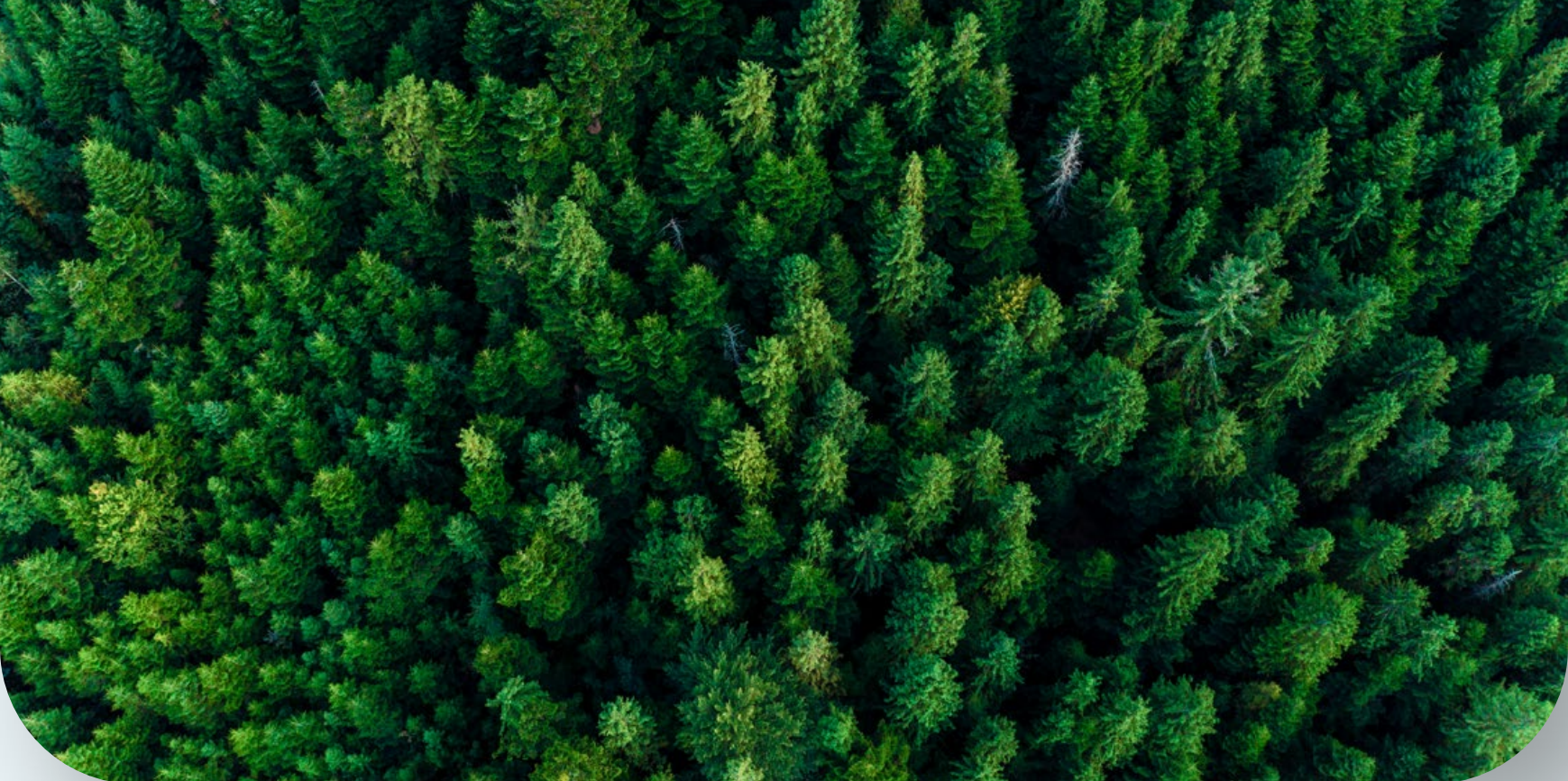
CO₂ heitmekvootide kaubanduse süsteem on üks EL-i põhilistest meetmetest võetud kliimaeesmärkide täitmisel. Sellega soovitakse energiatootjaid suunata kasutama vähem saastavaid tooraineid ja investeerima efektiivsematesse tehnoloogiatesse.

2022. aastal mõjutas CO₂ hindasid kõrge maagaasi hind ja väike varu, mille tõttu toodeti Euroopas üha rohkem elektrit CO₂ mahukates kivisöejaamades, mis omakorda suurendas CO₂ heitmekvootide nõudlust.

Solidaarsuspanuse kohaldamine

Poliitilisest lühinägelikkusest tingitud ja Venemaa agressiooniga käivitunud energiakriis Euroopas paisutas kiiresti Euroopas tegutsevate energiatootjate kasumlikkust. Ettevõtjate „liigkasumist“ vabastamiseks tuli Euroopa Komisjoni president välja ahvatleva ideega kehtestada täiendav solidaarsuspanuse-nimeline maksumehhanism. Kuna üleliidulise maksu kehtestamine nõuab Euroopa Nõukogu ühehäälsel heakskiitu, siis jäi taolise maksu rakendamine iga liikmesriigi enda otsustada. Mitmes liikmesriigis algatati protsessid vastava maksu rakendamiseks, aga Eesti valitsus ei pidanud seda vajalikuks, sest kehtiv põlevkivi ressursitasu juba arvestab arengutega õliturul, mistõttu 2022. aastal maksid Eestis tegutsevad põlevkivi kaevandajad riigikassasse viimase kahe aasta keskmisega võrreldes umbes 50 miljonit eurot täiendavat maksutulu.

Hoiame keskkonda

VKG väärtustab keskkonnapoliitika kujundamisel sotsiaalselt vastutust ning mõistab, et kestliku arengu eelduseks on keskkonnamõjude ohjamine. Välja on töötatud terviklik süsteemne lähenemine keskkonnaküsimustele, mis on kooskõlas nii Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktide kui ka parima võimaliku tehnika (PVT) raamdokumentidest tulenevate keskkonnanõuetega.

VKG tootmisüksused vastavad kehtivatele keskkonnanõuetele. Vaatamata sellele otsime protsesside optimeerimise ja tootmistegevuse jalajälje vähendamise võimalusi. Meie eesmärgiks on võimalikult väikese jalajäljega ringlusmajanduse põhimõtetest lähtuvalt põlevkivi potentsiaali täielik ja efektiivne kasutamine.

2022. aastal osales VKG oma olemasolevat ja kavandatavat tootmist reguleeriva keskkonnavalase õigusloome protsessis. Andsime sisendi „Eesmärk 55“ Eesti seisukohtade, põlevkiviõli tootmise PVT uurigu aruande ja metsanduse arengukava aastani 2030 väljatöötamise ning tööstusheite direktiivi, Euroopa saasteainete heite- ja ülekanaleregistrit käsitleva määruse, ühisveevärgi ja kanalisatsiooni seaduse ning maapõueseaduse muutmisel.

2022. aasta keskkonnategevuste valdkonnad

Õhuheitmete vähendamine

Eesti suurima põlevkiviõlitoodete tootjana mõjutab meie tegevus ümbritsevat keskkonda ja kohalikku kogukonda tootmisprotsessidest tulenevate heitmete kaudu. 2022. aastal teostati Petroter I põlevkiviõli tehase ulatuslik rekonstrueerimine, mille käigus paigaldati muu hulgas uus suitsugaaside utilisatsioonikatel ja elektrifilter, mis aitavad VKG tootmistegevuse mõju Kohtla-Järve linna ja selle ümbruse välisõhu kvaliteedile oluliselt vähendada.

Õlitööstuse kompleksload

2022. aastal muudeti VKG Oil AS Petroter käitise keskkonnamoondusleping, et viia see vastavusse keskkonnaministri määrusega muudetud seire- ja muude nõuetega. Aasta lõpus väljastas Keskkonnaamet ka Kiviteri käitise kompleksloa muudetud eelnõu, kus peamised muudatused olid likvideeritud ja hermetiseeritud heiteallikate eemaldamine loalt ning samuti keskkonnaministri määrustest tulenevad uuendused.

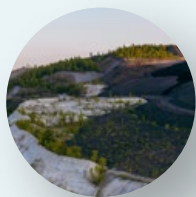
Lõhnaäiringute vähendamine

METEO protseduuride põhjalik uuendamine ja rakendamine vähendas märgatavalt VKG tootmisprotsessidega seonduvate lõhnaäiringute intensiivsust ja kestvust.

Kasvuhoonegaasid

2022. aastal väljastati VKG kontserni käitistele tasuta kvoodiühikuid umbes 35 000 tonni võrra vähem kui aasta varem. Põhjuseks oli perioodi 2020–2021 tootmistasemete vähenemine võrreldes eelneva kahe-aastase võrdlusperioodiga.

Põlevkivitööstuse jäätmete prügila

VKG põlevkivitööstuse jäätmete prügilas viidi lõpule nõlvade reoveesetekompostiga haljastamise katse. Katsetuste tulemused osutusid prügila nõlvade hüdrokülviga haljastamisest edukamaks ning järgnevatel aastatel plaanitakse komposti-põhist haljastusala prügila nõlvadel laiendada. Lisaks koostati 2022. aastal avalikuks väljapanekuks ja aruteludeks VKG uue tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine I etapi aruanne.

Biotoodete tehas

Aasta lõpu seisuga oli lõppjärgus VKG biotoodete tootmis- ja pakendamise kompleksi asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruande koostamine, mille avalik väljapanek ja arutelud toimuvad 2023. aastal.

Maavarade kaevandamise load

Keskkonnaamet muutis VKG Kaevandused OÜ taotlusel väljastatud Uus-Kiviõli II põlevkivikaevanduse keskkonnaval põlevkivi kaevandamise maksimaalset aastamäära seniselt 2 miljonilt tonnilt 5 miljoni tonnini. Nimetatud muudatus kehtib kuni Enefit Power AS pole asunud põlevkivi kaevandama neile kuulaval Uus-Kiviõli mäeeraldisel. 5 miljoni tonni maksimaalse aastamäära püsivalt kinnitamiseks viivad VKG Kaevandused OÜ ja Enefit Power AS ühiselt läbi keskkonnamõju hindamise (KMH), mille raames 2022. aastal koostati ja tunnistati Keskkonnaameti poolt nõuetele vastavaks KMH programm ning alustati KMH aruande koostamise tegevustega.

Lisaks tunnistas Keskkonnaamet 2022. aastal nõuetele vastavaks ka VKG Kaevandused OÜ Ojamaa põlevkivikaevanduse mäeeraldisel laiendamise KMH programmi ning aasta lõpuks esitas ettevõtte KMH aruande Keskkonnaametile asjaomastelt asutustelt seisukohtade küsimiseks.

2023. aasta olulisemad tegevused

- **Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaval vee ja õhu eriosade lisamine ning poolleioleva KMH-ga jätkamine;**
- **Ojamaa kaevanduse laiendamiseks keskkonnaval muutmise;**
- **Ojamaa kaevanduse jäätmeala muutmise;**
- **põlevkiviõli tootmise PVT uuringu ja järelduste koostamise töörühmas osalemine;**
- **tööstusheite direktiivi uuendamise sisendi andmine.**

Lisaks on prioriteetsed põlevkivi tööstusjäätmete prügila ja biotoodete tehase eriplaneeringute keskkonnamõju strateegiliste hindamiste ning plastitehase KMH eelhindamise läbiviimine.

Järgnevatel aastatel on VKG arengu- ning keskkonnategevuste fookuses jätkuvalt energiaefektiivsus, jäätmete taaskasutamine, õhuheitmete vähendamine ning kliimaneutraalsuse poliitikaga seotud projektid.

Arendame tuleviku lahendusi

2022. aastal oli VKG arendustegevuste fookuses kaks projekti: biotoodete tootmiskompleksi (BTT) rajamine Lüganuse valda ning plastjätmete pürolüüsi projekt.

Puidu väärindamise projekt

BTT projekti arendus sel etapil tähendab peamiselt Lüganuse vallas algatatud eriplaneeringu protsessi toetamist. Eriplaneeringu protsessi esimeses etapis analüüsiti tehasele sobivaid asukohti ja pakuti välja kaks alternatiivset valikut. Eriplaneeringu teostaja, Hendrikson & KO, pani tehtud uuringute ja analüüside põhjal kokku asukoha eelvaliku eelnõu ja Keskkonnamõjude strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande. Eriplaneeringu protsess liigub plaanitud ajagraafikus ja 1. etapi aruanne peaks jõudma Lüganuse vallas kinnitamiseni 2023. aasta suvel.

Kuna BTT projekti on jaoks kriitiline paberipuidu kättesaadavus ja seda võib oluliselt mõjutada metsanduse arengukava (MAK), siis andsime aktiivselt sisendit MAK-i koostajatele, et saaks kajastatud vajadus väärindada paberipuitu ning puiduhaket Eestis ja mitte eksportida väärindamata puitu Skandinaaviasse. 2022. aastal teostas Eesti Maaülikool BTT projekti jaoks puiduressursi saadavuse uuringu, mille alusel ressursi saadavus on piisav ka aastase raiemahu langemisel 10 miljoni tihumeetri tasemele.

Rohkem projektist:

vkg.ee/biotooted

VKG Keskkonnapäev 2022: Eesti metsade väärindamise potentsiaalid ja perspektiivid

Mullu oli VKG Keskkonnapäev pühendatud meie uuele arendusvaldkonnale – puidu väärindamisele. Oleme veendunud, et Lüganuse valda kavandatud biotoodete tootmiskompleks on väga vajalik samm, väljumaks Eestis kasutamata puiduressursi ekspordimise ja põletamise sõltuvusest, võimaldamaks fossiilsete toorainete asendamist ning toomaks piirkonda uut majandustegevust ja töökohti.

Korraldatud Keskkonnapäeval arutlesid teadlased, keskkonnavaldkonna eksperdid ja poliitikakujundajad ning poliitikud, millised võimalused on Eesti ühe suurima loodusressursi, puidu väärindamisel.

Kavandatava tootmiskompleksi toorme vajadus on 2-2,3 miljonit tihumeetrit männi-, kuuse- ja kasepaberipuitu aastas. Võrdluseks, Eesti raietest tekib aastas üle 5 miljoni tihumeetri tselluloositööstuse jaoks sobilikku tooret, mida ilma lisandväärtust andmata eksporditakse toormena, põletatakse koos energiapuiduga või väärindatakse madalalt. VKG huvi on arendada eelkõige lahustuva tselluloosi edasist töötlemist, mille lõpptooteid kasutatakse tekstiili- ja biokeemiatööstuses ning ka värvi-, toidu-, ravimistööstuses. Suurim toote kasutusgrupp on viskooskangas, kuid vajaduste ja võimaluste spekter on lai ja fossiilsete toormete asendust biokeemiaga arendatakse praktiliselt igas majandusharus. Lisaks toodaks kompleks täiendavat 730 gigavatt-tundi taastuvat elektrienergiat, millest üle poole suunatakse võrku, toetades Eestis energiapuudust. 2021-2024. aastatel toimub tootmiskompleksi planeeringu faas. Tehase eeldatav ehitus toimub 2025-2026. aastatel ning käivitamine 2027. aastal.

Plastjätmete ringlusessevõtt

Plastjätmete pürolüüsi projekti arendamine algas 2022. aastal koostöös Kiviõli Keemiatööstuse Oil OÜ-ga ja seda projekti toetab läbi rakendusuringute programmi ka Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

Projekti arendusfaasis viidi läbi laboriuuringud TTÜ energiastehtehnoloogia instituudis ja esmased katsetused Enefit Outotec Technology OÜ laboris Frankfurtis. Lisaks tegid ettevõtted iseseisvalt plastjätmete kättesaadavuse uuringu. Projekti käigus jõudis VKG arusaamisele, et plastjätmete pürolüüsiks on maailmas juba olemas töötavad lahendused ja seetõttu väljus algsest uue tehnoloogia arendamise projektist. KKT Oil jätkab algse projektiga iseseisvalt.

VKG algatas esialgse projekti baasilt plastjätmete ringmajanduse projekti, millega plaanitakse kasutada juba töötavat plastjätmete keemilise ringlussevõtu tehnoloogiat ja jõuda võimalikult kiiresti tehase rajamiseni. Uues lähenemises töödeldakse peamiselt Eestist kokku kogutud plastjätmed pürolüüsiõliks, mida on võimalik müüa naftakeemiaettevõtetele, kes toodaks sellest uuesti plasti. Sellisel viisil on võimalik plastjätmetest suunata kuni 75% tagasi ringlusse ehk värsket plasti tootmisesse.

2023. aastal jätkame eelmainitud kahe suure projekti arendamist. BTT asukoht peaks saama Lügánuse vallas kinnitatud ja algama taastuvusuuringu teostamine. Plastjätmete ringmajanduse projektiga on plaan jõuda tehase rajamise etappi. Lisaks tegeleb VKG aktiivselt täiendavate äri võimaluste analüüsiga.

Vastutustundlik ja jätkusuutlik tegutsemine

Hiljutised sündmused nii globaalses poliitikas kui riiklikus regulatiivses keskkonnas suurendasid ebakindlust, investeerimiskrisise ja energiatehnoloogiale seotud väljakutseid. Kontserni strateegia on kujundatud vastupidavana erinevatele stsenaariumidele. Strateegilisel planeerimisel võetakse arvesse riske ja võimalusi, mis on seotud kliimamuutuste ja madala süsinikuheitega energeetikale üleminekuga, k.a Euroopa Liidu rohelepet ning „Eesmärk 55“ eelnõu.

Meil on kaardistatud ESG (ingl. keeles Environmental, social and governance) valdkonna eesmärgid – fookuses on seitse valdkonda, millega tegeleme järjepideva protsessi osana. Üks lahutamatu osa meie jätkusuutlikkuse strateegiast on loodusvarade vastutustundlik kasutamine ja efektiivne rikastamine. Me adume, et ükskõik millise maavara kaevandamine ja tootmine avaldab mõju ümbritsevale keskkonnale, seega üritame alati teha rohkem, kui on seaduse või regulatsioonidega ette nähtud.

Kontserni arengusuund on seatud ja vajalikud organisatsioonilised muudatused on algatatud, oleme täielikult keskendunud oma strateegia ja selle aluseks olevate eesmärkide, sealhulgaska jätkusuutlikkuse elluviimisele. Teeme seda teadmisesega, et miski pole tähtsam kui ohutus. Teeme pidevalt pingutusi kõikidel juhtimistasanditel, et muuta meie tööstus ja töökeskkond ohutumaks, sest meie vankumatuks eesmärgiks on, et kõik jõuaksid iga päev turvaliselt oma lähedaste juurde koju. Miski pole tähtsam.

Koostöö huvitatud pooltega

Viru Keemia Grupp teeb pidevat koostööd huvigruppidega, pidades dialoogi sisemise ja välise sotsiaalse keskkonna analüüsimiseks ning arvestades kontserni strateegilisi eesmärke ja huvigruppide prioriteete.

Koostöö huvigruppidega on suunatud säästva arengu eesmärkide saavutamisele ning poolte ootuste ja ühiste huvide kaardistamisele. Oleme valinud välja rea sihtrühmi, kelle huvid on märgatavalt seotud meie tegevusega ja võivad avaldada tuntuvat mõju meie strateegiliste eesmärkide teostamisele. Eriti tähtsaks peame kohaliku kogukonna kaasamist arendusprojektide puhul.

Huvitatud pooltega koostöö põhimõteteks on poolte huvide austamine, konstruktiivne koostöö; kontserni tegevust puudutava teabe läbipaistvus, koos tegutsemise regulaarsus ja kohustuste järgimine.

Põhilised huvitatud poolte rühmad:

- **aktsionärid;**
- **töötajad;**
- **kliendid;**
- **tarnijad ja partnerid;**

- **riik ja kohalikud omavalitsusasutused;**
- **kohalik kogukond;**
- **MTÜd ja kodanikuühendused;**
- **erialaliidud.**

Viru Keemia Grupp on heaks partneriks kohalikele organisatsioonidele, mis aitavad edendada regiooni kultuuri-, spordi- ja hariduseelu. 2022. aastal toetasime 25 algatust ja projekti kogusummaga 260 000 eurot. Meie fookuses on just kohalikud noored. Kontsernil on rida oma algatusi, mis on suunatud regiooni elu edendamisele: Viie kooli võistlus, Jõhvi Balletifestival (koostöös Jõhvi Kontserdimajaga), Ida-Viru Keskhaigla toetamine, hariduslikud projektid, nt STEM, kaevurite ja keemikute päeva tähistamised. Lisaks on projektid, kuhu panustame koos VKG töökollektiiviga mitterahaliselt – Kohtla-Järve linna talgud, puude istutamine, Kiikla lastekodu talgud, koostöö Ida-Viru Keskhaigla vereteenistusega jne.

Organisatsioonikultuur

Lõimime organisatsioonikultuuri vastutustundliku ettevõtluse põhimõtted: inimeste, keskkonna ja vara ohutus, inimõiguste järgimine, võimaluste võrdsus ning tööeetika normide järgimine.

VKG väärtused – avatus, pühendumus, areng – on meie ettevõtlustegevuse lahutamatu osa ning ühendavad endas kontserni ja töötajate huvisid. Väärtused on orientiiriks otsuste vastuvõtmisel, kujundavad mainet ja määravad töö põhimõtted.

Säästvat arengut toetavad organisatsioonikultuuri järgmised väärtused ja põhimõtted:

- inimese, keskkonna ja vara ohutus,
- austusel põhinev töökeskkond,
- tähelepanelikkus ja austus kolleegide vastu,
- võrdsed ja arusaadavad nõudmised kõikidele äripartneritele, ärireeetika normide järgimine,
- vastutustundlik suhtumine varasse,
- korruptsiooni, huvide konflikti ja siseteabe ärakasutamise lubamatus.

Aruandlus

VKG sotsiaalse vastutuse ja säästva arengu poliitika sai alguse 2009. aastal. Samast aastast avalikustab kontsern vastutustundlikku ettevõtlust käsitleva aruande, mida koostatakse lähtudes Globaalse Aruandlusalgatuse (Global Reporting Initiative, GRI) säästva arengu aruandluse põhimõtetest (GRI aruandluse juhend).

Raporti koostamisel jagame ja rakendame samas ka nafta- ja gaasitööstuse säästva arengu vabatahtliku aruandluse põhimõtteid. VKG säästva arengu aruanne on avalik dokument,

mis on kättesaadav elektroonselt kontserni kodulehel eesti, inglise ja vene keeles. 2022. aastat kokkuvõttev aruanne on koostamisel ning avalikustatakse jooksva aasta III kvartalis.

Meie inimesed

Viru Keemia Grupp on üks suurimaid tööandjaid Ida-Viru-maal. Kontserni käekäik mõjutab oma 1 560 töötajale lisaks veel mitme tuhande inimese heaolu antud piirkonnas, kes on ettevõttega seotud pereliikmete või ka koostööpartnerite ja tarnijate töötajate ja pereliikmete kaudu.

VKG eesmärk on pakkuda oma inimestele stabiilsust ja kindlustunnet tuleviku osas, kuid arvestades õlituru volatiilsust ja heitlikku riigipoliitikat on selle saavutamine suur katsumus.

Meie personalipoliitika fookuspunktid

- **Väärtustame**
- **Tunnustame**
- **Toetame meeskonnavaimu**
- **Soodustame ja arendame järelkasvu**
- **Loome ohutu töökeskkonna**

Meie töötajad on kvalifitseeritud spetsialistid, kes teevad oma tööd pühendunult ja on lojaalsed. VKG töötajate keskmine staaz on 10 aastat, enam kui 25-aastase tööstaažiga töötajaid on 144, neist 26 töötab ettevõttes üle 40 aasta. Kontsernis töötas 2022. aasta lõpus 1 215 meest ja 381 naist. Meestöötajate osakaal on oluliselt suurem töö füüsilise iseloomu tõttu. Töötajate keskmine vanus on 45 aastat, ligi 900 töötajat on vanusegrupis 35–54. 2022. aastal asus tööle 206 uut töötajat, töösuhe

lõppes 227 töötajaga. Tööjõu voolavuse määr oli 12%, millest vabatahtlik voolavus 9%. Turbulentne energiaturg muutis oluliselt Ida-Virumaa tööjõuturu olukorda ning tõstis kontserni tööjõuvoolavust, seda eriti VKG Kaevandustes. Demograafilistest muutustest, väljarändest Ida-Virumaalt kui ka muudest välistest põhjustest tingitult on sobivate töötajate puudus piirkonnas suurenenud, mis on pikendanud töötajate värbamise aega ning avaldanud olulist survet tööjõu hinnale.

Kontserni töötajate arv ja jagunemine ettevõtete vahel 31. detsembri 2022 seisuga

Viru Keemia Grupp

87

VKG Kaevandused

512

VKG Oil

641

VKG Energia

96

Viru RMT

107

VKG Logistika

117

VKG Elektrivõrgud

36

Kokku

1596

Efektive ja motiveeritud tööjõud kajastub otseselt ettevõtte majandustulemustes. Töö tasustamisel lähtume piirkonna tööturu olukorrast, erinevate sektorite palgaturu tingimustest, töötaja vastutuse määrast, oskustest ning teistest näitajatest, mis võivad mõjutada töö tasustamise aluseid. Osalesime Fontese korraldatud Eesti palgauuringus, mille tulemused kinnitasid, et kontsernis makstavad töötasud on Ida-Virumaa keskmisest töötasust kõrgemad ning oleme tööjõuturul edukalt konkurentsisis. VKG-s kehtib läbipaistev ja kindlate põhimõtete-ga tulemustasusüsteem. Tasakaalustatud töötingimused ja õiglane tasustamissüsteem tagab motiveeritud ja lojaalsed töötajad ning kõrge töökultuuri. Töötajate rahulolu ning pühen-

dumust tõstis ka aasta lõpus kõigile töötajatele erakorraliselt makstud jõulutoetus kõrgete energiahindadega toimetulekuks.

Ootused töötajaskonna käitumisreeglitele ja käitumis põhimõtetele on koondatud ühtsesse dokumenti „**Eetikakoodeks ja tegutsemise põhimõtted**“, mille järgimine ja rakendamine tööelus on olnud endiselt fookuses. Töötajate rahvuslik, sooline, vanuseline ja keeleline mitmekesisus seavad meile kõrged nõudmised võrdsele kohtlemisele, kaasamisele ja informeerimisele. Personalipoliitikas kirjeldatud ühtsed käitumisreeglid, ettevõtte väärtused ning eetilised käitumisjuhised tagavad ausad ja õiglasel töösuhted ning töötajate lojaalsuse.

Töökeskonna ja töötajaskonna arendamiseks ning järelkasvu tagamiseks on töös mitmeid projekte:

- Kontsern keskendub töötajate pideva järelkasvu tagamisele ning töötajate kvalifikatsiooni tõstmisele. 2022 sügisel jätkasime 2021. aastal käivitatud **VKG Oili tehnoloogiaseadmete operaatorite järelkasvu projekti**. Ulatusliku reklaamikampaaniaga värbasime 21 töötajat, kes asusid Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse töökohapõhise õppeprogrammi raames õppima ning VKG Oili tehnoloogiaseadmete operaatoritena tööle. Töökohapõhise õppegrupi lõpetajad on 2023. ja 2024. aastal oluliseks järelkasvuks meie kvalifitseeritud töötajatele.
- Jätkus kontserni töötajate arendustegevus, kooskõlastati **arendustegevuse prioriteetid, koolitusplaanid ja tegevuskavad** nii sisekoolitajate jätkuvaks arendamiseks, et tagada tööalaste kompetentside süsteemne ettevõttesisene edasiandmine, kui ka ettevõttesiseste vajaduspõhiste tellimuskoolituste läbiviimiseks. Töötajate arendamine uute töövõtete, efektiivse töökorralduse ning kõrge juhtimiskultuuri saavutamiseks oli jätkuvalt prioriteene eesmärk ka 2022. aastal. Suurim koolitus- ja töötajate arendusprojekt oli 2022 sügisel läbiviidud ülekontserniline tööohutuse ja teadlikkuse tõstmise projekt „Mina valin“, mille läbis 40 koolituspäevaga 1461 töötajat.
- Koolitus- ja arendustegevuste läbiviimiseks, ning koolitusmaterjalide ja andmete haldamiseks hangiti **õpiahaldussüsteem**, mille juurutamisega alustati 2022. aasta lõpus ning protsess jätkub 2023.
- 2022. aastal võimaldati **praktika läbiviimist 42 tudengile/õpilasele**, kõige enam praktikante oli Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusest.
- Jätkus kontserni panus Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondi vahendusel **stipendiumite maksmiseks rakenduskõrghariduse, bakalaureuse ja magistriõppe tudengitele**. Stipendiume määrati seitsmele tudengile, kes omandavad haridust inseneriteaduskonna elektroenergeetika ja mehhatroonika, maapõueressurside, keskkonna-, energia- ja keemiatehnoloogia või soojusenergeetika erialadel. Arengufondi vahendusel stipendiaatide motiveerimine jätkub ka 2023. aastal.

2022 sügisel toimusid kollektiivlepingu läbirääkimised Keemikute Ametiühinguga ning sõlmiti uus kaheaastase kehtivusega kollektiivleping, mille tingimused on laiendatud kõigile kontserni töötajatele.

Ohutu töökeskond

Tööohutus on Viru Keemia Grupi üks põhiväärtusi. Usume, et kõik rasked tööõnnetused on ennetatavad ning lähtume oma tegevuses 0 õnnetuse visioonist. Selle saavutamiseks oleme sõnastanud neli arengu valdkonda: turvalisuse nähtavus, turvaline käitumine, õppimine ja mõõdikud.

Mullu oli kokku fikseeritud 21 juhtumit, neist 15 tööõnnetust töövõime kaotusega ning 6 – töövõime kaotuseta. Detailsema vaate avalikustame sügisel ilmuvas Säästva arengu aruandes.

Juhtimine

Kontserni tegevjuhtimise eest vastutab Viru Keemia Grupi juhatus, mis koosneb viiest liikmest.

Kolm juhatus liiget – juhatus esimees **Ahti Asmann**, juhatus aseesimees ja tehnikadirektor **Meelis Eldermann** ja finantsvaldkonna eest vastutav juhatus liige **Jaanis Sepp** – juhivad kontserni tööd tervikuna ning kuuluvad tütarettevõtete nõukogudesse. Emaettevõtte juhatus võtab vastu kõik kontserni majandustegevust puudutavad olulisemad otsused. Kaks juhatus liiget – **Margus Kottise** ja **Nikolai Petrovitš** – on kontserni strateegiliselt kõige tähtsamate ettevõtete VKG Kaevanduste ja VKG Oili juhid. Aasta jooksul juhatus liikmete osas muudatusi ei toimunud.

Kõikides kontserni õigustoimingutes esindavad ettevõtet kaks juhatus liiget koos, kusjuures üks nendest peab olema kas juhatus esimees või aseesimees.

Juhatus liikmetele makstakse igakuiselt teenistustasu, mis koosneb tasust juhatus liikme ülesannete täitmise eest ning ärisaladuse hoidmise ja konkurentsikeelu järgimise eest. Juhatus liikmete ülesanded on fikseeritud juhatus liikmetega sõlmitud teenistuslepingutes. Teenistuslepingu järgi on juhatus liikmetel võimalus saada täiendavat rahalist tasu, mille maksimine toimub nõukogu otsuse alusel.

Ahti Asmann

VKG juhatus esimees

Ametisse määramise aeg
21.09.2015

Meelis Eldermann

VKG juhatus aseesimees,
tehnikadirektor

Ametisse määramise aeg
06.03.2008

Jaanis Sepp

Finantsdirektor

Ametisse määramise aeg
15.04.2016

Margus Kottise

VKG Kaevandused juhatuse liige

Ametisse määramise aeg
09.05.2000

Nikolai Petrovitš

VKG Oil juhatuse liige

Ametisse määramise aeg
26.04.1999

Kontserni juriidiline struktuur 31.12.2022 seisuga

Kontserni jaoks olid 2022. aasta olulisemad märksõnad restruktureerimine ja ümberkorraldused, mille peamiseks ajendiks olid majanduskeskkonnas toimuvad arengud.

2022. aastal toimusid VKG struktuuris järgmised muudatused:

- 30.06.2022 seisuga toimus Viru Keemia Grupp AS-i jagunemine ja selle tulemusel loodi uus põlevkiviõli tootmisega tegelev Viru Keemia Grupp AS, mis koondab enda alla kõik õlitootmisega seotud tegevused. Vana Viru Keemia Grupp AS nimetati ümber Kirde Varad AS-iks, mille peamiseks tegevusalaks on tööstuskinnisvara investeeeringud. Lisaks jäid Kirde Varade omandusse põlevkiviõli tootmisega otseselt mitte seotud reguleeritud ettevõtted VKG Elektrivõrgud OÜ ja VKG Soojus AS.
- 20.09.2022 loodi uus tütarettevõtte VKG Solar OÜ eesmärgiga täiendada VKG elektritootmise portfelli taastuvate tootmisvõimsuste arendamisega.
- 06.12.2022 toimus grupistruktuuri lihtsustamise eesmärgil VKG Oili jagunemine, millega seni VKG Oili tütarettevõtte olnud VKG Energia sai uue emaettevõtte VKG Energiatootmise OÜ. Bilansipäeva järgse sündmusena 27.03.2023 OÜ VKG Energia ja VKG Energiatootmise OÜ ühinesid, mille tulemusena Viru Keemia Grupp AS-i alla tekkis seitse samal tasemel tütarettevõtet vastavalt nende tegevusaladele.

Ettevõtte üldjuhtimine

Me usume, et ettevõtte tõhus üldjuhtimine on hea äritegevuse alus. Tõhus üldjuhtimine võimaldab ettevõttel töötada sujuvalt, tagades, et kõigil on selge arusaam rollide, kohustuste, õiguste ja vastutuse jaotusest.

Emaettevõtte juhatuse tegevuse järele valvab viieliikmeline nõukogu, mille koosseisu kuuluvad:

Toomas Tamme
(esimees)

Priit Piilmann*

Margus Kangro

Ants Laos

Elar Sarapuu

* Seoses Viru Keemia Grupi asutaja ja suuraktsionäri Priit Piilmann lahkumisega meie seast 2022. aasta novembris võttis tema koha kontserni nõukogus üle Kristjan Piilmann.

Auditikomitee

Audiitortegevuse seaduse kohaselt loetakse kontserni Viru Keemia Grupp avaliku huvi üksuseks, millel peab olema moodustatud auditikomitee.

Vastavalt põhimäärusele on auditikomitee Viru Keemia Grupi nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli,

riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelvalve tegemise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. VKG auditikomitee liikmed on Ants Laos (komitee esimees), Priit Piilmann (kuni 2022. novembrini), Margus Kangro ja Elar Sarapuu.

Aksia ja aktsiakapital

2022. aasta 1. jaanuari seisuga oli VKG aktsiakapitali nimiväärtuseks 6 391 164,21 eurot. Aastatel 2008–2021 aktsiakapitalis muudatusi toimunud ei ole. Viru Keemia Grupi aktsiad ei ole noteeritud väärtpapieribörsil.

Ettevõttel on neli aktsionäri ning nende osalus oli 31.12.2022 seisuga järgmine:

- **OÜ Tristen Trade 38,91%,**
- **OÜ Alvekor 25,49%,**
- **OÜ Revellis Invest 19,53%,**
- **OÜ Sergos Invest 16,07%.**

Võitlus korruptsiooniriskiga

Korruptsioonivastane võitlus on VKG kontsernis olnud alati tähtsal kohal. VKG on tuvastanud kolm olulisemat korruptsiooniriski koos nende maandamiseks kasutatavate meetoditega:

- **Altkäemaksu andmine kontserni huvide saavutamiseks** – VKG on vastutustundlik ja läbipaistev ettevõtte, kus korruptsiooni ja altkäemaksude suhtes on täisleppimatus.
- **Altkäemaksu võtmine hankijate ja koostööpartnerite valimisel** – VKG-s on kehtestatud hankepoliitika, mille eesmärk on vältida kallutatud hankeid ja valida alati välja kontserni ja-

oks soodsaim koostööpartner. Hankepoliitika täitmist seirab regulaarselt sisekontroll.

- **Juhtivate töötajate huvide konflikt ettevõtte huvide esindamisel** – VKG-s on välja töötatud majanduslike huvide aruande esitamise kord, mille raames juhtivad töötajad peavad raporteerima oma osalused ja seosed erinevates kontsernivälistes äriühingutes. Juhatuse liikmetel on keelatud osutada konkurentsi igas VKG tegevusvaldkonnas, kui nõukogu ei ole selleks andnud eelnevat kirjalikku nõusolekut.

Kontsernis toimib spetsiaalne konfidentsiaalne kanal (vihje@vkg.ee), mille kaudu saab iga töötaja või kolmas isik teada anda kontserni tegevusega seotud rikkumistest, olgu tegemist korporatiivse juhtimise, ärietiika, inimõiguste järgimise, töökorralduse, ohutuse, töökaitse, toodangu ja teenuste kvaliteedi või muude korruptiivse iseloomuga küsimustega.

Võimaliku huvide konflikti ennetamine

Kontserni korporatiivne juhtimissüsteem hõlmab normide ja protseduuride kompleksi, mis on suunatud huvide konflikti vältimisele kontserni juhtimisorganite vahel.

Konflikti tekkimise korral on ette nähtud mehhanismid vajalike meetmete võtmiseks selle täielikuks reguleerimiseks, samuti tingimuste loomiseks, mis vältaksid konflikti tulevikus.

Huvide konflikti ennetusega tegelevad koostöös kontserni siseaudit ja teised kompetentsed allüksused. Võimalike huvide konfliktide ennetamiseks on kontsernis kehtestatud kindlad piirangud ja nõuded nõukogu ja juhatuse liikmete jaoks. Juhatuse liikmetel on keelatud osutada konkurentsi Viru Keemia Grupi tegevusvaldkonnas, kui nõukogu ei ole selleks andnud eelnevat kirjalikku nõusolekut.

Aruandeaastal ei tekkinud huvide konflikte ei juhatuse ega nõukogu liikmetel.

Vältimaks huvide konflikti tekkimist, on kontserni kuuluvate äriühingute juhatuste liikmetel ja keskastme juhtidel mis tahes muudatuste toimumisel kohustus esitada kinnitatud vormis deklaratsioon juriidilise isiku aktsiate/osakute omamise ja/ või juriidilise isiku juhtorgani liikmeks olemise ja/või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise kohta.

2022. aasta sündmused

JAANUAR

Viru Keemia Grupp ja Kiviõli Keemiatööstus alustasid ühisprojekti, mille käigus kasutatakse olemasolevat põlevkiviõli tootmise tehnoloogiat, et mujal kasutuks muutunud **plastjätmed ümber töötada õliks ja gaasiks**. Tööstuslik katsetehas võiks kõige varem valmida viie aasta pärast ning ringmajanduse põhimõtteid järgides aidata lahendada üha kasvavat plastjätmete probleemi.

VEEBRUAR

Algas kampaania „**Ohuolukordade jaht**“, mis on pühendatud märkamisele, hoolimisele ja ohuolukordade fikseerimisele. Kampaania kestis 22. aprillini ning selle jooksul fikseeriti 410 ohuolukorda, millest 14% olid ohtliku käitumise kirjed.

Oleme juba aastaid toetanud Eesti Kaubandus-Tööstuskoja head algatust „**Tööle kaasa!**“, millega kutsutakse tööandjaid, lapsevanemaid ja koole koostööle loomaks lastele ja noortele tööeluga tutvumise võimalusi.

MÄRTS

Toimus VKG OLi ja Päästeameti ühine **tulekahjuõppus**, mille eesmärgiks oli kontrollida ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani ehk HOLP-i valmisolekut ja harjutada töötajate tegutsemist suurõnnetuse juhtumise korral. Samuti sooviti katsetada info liikumist, kontrollida käsuaelate toimimist ja koostööd eri osapooltega.

APRILL

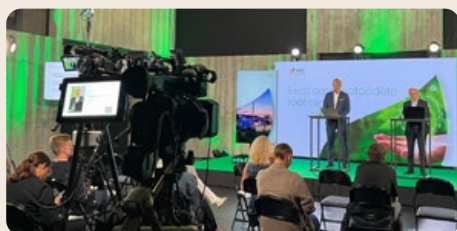

Ohutuse ja tervise kuu. Lähtume põhimõttest, et ohutu käitumine algab isiklikest otsustest, ohutus on aga nende otsuste tulemus.

MAI

Alates maist oleme **Eesti metsa- ja puidutööstuse liidu liige.**

Toimusid VKG biotoodete tootmiskompleksi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lähteseisukohtade (LS) ja väljatöötamise kavatsuste (VTK) **avaliikud arutelud** Kiviõlis ja Püssis.

Allkirjastati oluline **koostöölepe**, mille tulemusena rajatakse kaasaegne Elektrivõrkude koolituskeskus. Koostöölepe osalisteks on VKG tütarettevõtte VKG Elektrivõrgud, Elektrilevi ja Elering ning selle eesmärgiks on ehitada 2023.–2024. õppeaastaks Kiili valda koolituskeskus.

Toimus järjekordne silmapaistvate õppurite tunnustamine, mille käigus jagati **Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondi stipendiume**. Viru Keemia Grupi stipendiume pälvisid kevadisel stipendiumikonkursil kolm üliõpilast.

24. mail tähistasid Eesti **mäepäästjad** oma teenistuse 75. aasta juubelit. Mäepäästekomando on ka Ojamaa kaevanduses.

Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum tunnustas maikuu viimasel päeval ettevõtteid, kes hoolivad ümbritsevast ning soovivad panustada ühiskonda rohkemaga, kui seadus nõuab. VEF tunnustas Viru Keemia Gruppi vastutustundliku ettevõtluse **pronkstaseme märgisega!**

28. mail tähistasime **keemikute päeva suurejoonelise rahvapeoga**. Lemmikud spordivõistlused, huvitavad töötoad ning lemmikartistid Swingersi ning Nublu ja GameBoy Tetrise näol meelistasid kohale tuhandeid idavirumaalasi.

JUUNI

Toimus Maidla rahvamajas **keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi avalik arutelu**, kus KMH eksperdid Maves OÜ-st andsid ülevaate kaevanduse laienduseks vajalike keskkonnanalüüside kavast ning kõik huvilised said selgitusi küsida ja programmi täiendamiseks ettepanekuid esitada. Programmi avalikustamisel tõstatati eelkõige tegevuse kliimamõjude hindamine ja mõju selgitamine Aidu karjäärile.

Kontserni restruktureerimise käigus **eraldatakse reguleeritud ärid põlevkivitööstusest**. Alustati kontserni juriidilise restruktureerimisega, mille tulemusel eralduvad täna VKG koosseisu kuuluvad tütarettevõtted VKG Elektrivõrgud ja VKG Soojus iseseisvateks ärisuundadeks. Muudatuse jõustumisel hakkavad VKG Elektrivõrgud ja VKG Soojus tegutsema uute emaettevõtete all, mille nimed on vastavalt Kirde Elekter AS ja Kirde Soojus AS. Ettevõtete aktsionäride struktuur jagunemise tulemusena ei muutu.

TalTech Virumaa kolledži **lõpetajate tunnustamine**.

AUGUST

Ülekontserniline teadliku ohutuse koolitus „**Mina valin**“. Muutes iseenda suhtumist ohutusse, parandame töökeskkonda ja muudame selle ohutumaks! Oluline on aru saada ja enesele teadvustada, kui tähtis on ohutuskuluturi kujundamisel omaenda isiklik suhtumine ja käitumine.

Traditsiooniline 22 aastat järjest toimuv **koolikellapidu**. Teadmistemaailma avastama suundus meie tööpere 64 kooliesmikut.

Kaevurite päev, uue nimega **ViruFest**, ei kujuta endast vaid parimate töötajate austamist ja kontserdikava, vaid sisaldab ka sporti, meelelahutust, tegevusi lastele ja muud huvitavat.

Uus-Kiviõli **kaeveloa muudatus**, mis võimaldab teatud tingimustel VKG-l kaevandada 5 miljonit tonni geoloogilist varu.

SEPTEMBER

Toimus traditsiooniline VKG keskkonnapäev. Viru Keemia Grupi korraldatud **Keskkonnapäeval** arutlesid teadlased, keskkonnaekspertid ja poliitikakujundajad ning poliitikud, millised võimalused on Eesti ühe suurima loodusressursi – puidu – väärindamisel.

Koostegemise rõõm. Üheskoos meie kodulinna heaks – **maailmakoristuspäeva** raames korraldasime juba viiendat aastat järjest talgud, kaasates sel korral ka linna kooliperesid.

OKTOOBER

Kontsern allkirjastas lepingu Gren AS-iga võrguettevõtte **VKG Soojuse müümiseks**.

Startis arvult teine „**Õpi ja tööta**“ kampaania. See on õppeprogramm, mis on ajendatud eelkõige vajadusest tagada meie tootmisüksustele vajalik töötajate järelkasv.

Jõudis lõpule „**Mina valin**“ ohutuskoolituse programm, milles osalesid 1 300 kontserni töötajat.

NOVEMBER

Lõppes **Petroter I põhjalik rekonstrueerimine**. Kogu projekt alates põhiseadmete valmistamise ja tarnimise lepingute sõlmimisest kuni tsehhi käivitamiseni kestis veidi vähem kui kaks aastat. Investeering oli üle 24 miljoni euro.

Toimus traditsiooniline **töövarjupäev**, kus õpilastel avanes võimalus avastada töömaailma, tutvudes oma ala spetsialistide tööülesannete ja väljakutsetega.

Lahkus Viru Keemia Grupi asutaja ja suuraktsionär **Priit Piilmann**.

DETSEMBER

VKG ja Keemikute Ametiühing allkirjastasid uue **kollektiivlepingu** perioodiks 2023–2024.

Meie valisime taas heateo. Jätkasime oma head traditsiooni ning tegime sadade korporatiivkingituste asemel **Ida-Viru Kesksaigla lasteosakonnale annetuse**.

Kõrgete energiahindadega hakkamasaamiseks otsustas VKG maksta kõigile kontserni töötajatele viissada eurot erakorralist **jõulutoetust**.

Kontaktid

Viru Keemia Grupp AS

Juhatuse esimees **Ahti Asmann**

Juhatuse aseesimees **Meelis Eldermann**

Register code 10490531

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2700

Faks: +372 337 5044

E-post: info@vkg.ee

VKG Oil AS

Juhatuse liikmed **Nikolai**

Petrovitš, Priit Pärn

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2727

E-post: vkgoil@vkg.ee

VKG Kaevandused OÜ

Juhatuse liikmed **Margus Kottise,**

Margus Loko

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2782

E-post: vkgaevandused@vkg.ee

VKG Energia OÜ

Juhatuse liige **Marek Tull**

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2852

E-post: vkgenergia@vkg.ee

Viru RMT OÜ

Juhatuse liige **Andry Pärnpuu**

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2573

E-post: viru.rmt@vkg.ee

VKG Logistika OÜ

Juhatuse liige **Ervin Küttis**

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2535

Faks: +372 334 2719

E-post: transport@vkg.ee

VKG Soojus AS*

Juhatuse liige **Andres Klaasmägi**

Puru tee 79

31023 Kohtla-Järve

Telefon: +372 334 2408

E-post: vkgsuojus@vkg.ee

VKG Elektrivõrgud OÜ

Juhatuse liige **Ivo Järvala**

Paul Kerese 11

20309 Narva

Telefon: +372 716 6601

Faks: +372 716 6600

E-post: vkgev@vkg.ee

VKG Invest

Juhatuse liige **Sten Pisang**

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

E-post: sten.pisang@vkg.ee

* 2022. aasta oktoobris müüs kontsern VKG Soojuse Gren AS-ile

Kasutatud fotod

Kaupo Kikkas

Kaupo Kalda

Ken Oja

Aastaraamatu disain

Kaks Ood / www.2ood.com

